ԱՒԵՏԱՐԵՐ

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՑԷ,

ՅԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՑԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ՛ՒՐ ՂԱԶԵԹԱ ՏՂՐ

ՃԻԼՏ 43, ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՅՈՒՆԻՍ 2, 1900. Ն՝ 22

ՄԷՎԱՏՏ Ը ՄԻԻՆՏԷՐԻՃԷ

	Սահիֆե
Ա՛ճաղ իւէ Շէյ	169
Պիր Ա՛տէմին Էտէպիլէճէյի Էն Ալէագ Շէյ	169
Օիւ՛ալէրէ Ձէվապլէր	170
Սապիթէլէրէ Տա՛իր Պիր Գալ Սէօզ	171
Իթթիխարլըղը Թէ՛ւիր Էթմէնին Վասըթալարը	171
Ախլադի Մէհալլէր	172
Նէւ Եօրգտա 'Ումում Փրօթէսթանլարա 'Ա՛իտ Մէսէլէ Սինօթօսը	172
Պէթթէարիճ Գէչճ Օլունան Չագիգաթլար	173
Մը՛ Մէլարտըն Վէճաթը	174
Շու՛ուանթը Սէյասէյէ	175
Սարրաճէյէ	176

ԱՒԵՏԱՐԵՐ ձեր հաճթա ձիւմա երբեսի կիւնիւ ձեղր օլուննուր։

Մեմալիք ի Շահանէ վէ տիյար ը ճամճեպիյէ իչիւն սեննելիյի պեր վճճի ի փեշին 1½, վէ այրը այլըղը ¾ Մեճիտիյէ, վէ պիր նուսխեսի 30 փարա օլուպ, փօսթա իւձրէքի թարաճըմըզա 'ա՛իտ տիր։

Ղազեթայա տէրճ օլունմազ իւզրէ մուհաբրէթար իսթանպօլտա Ամերիգան խանընտա Տր. Հ. Ս. Պարնըմ ճամընա, վէ ապօնէ եազըլմազ վէ փօսթայա 'ա՛իտ մեվատտ իչիւն մեքթուպ վէ ապչէ Տր. Ճ. Ֆ. կրին իսմինէ կեօնտերիլմելի տիր։

Ա՛մերիգան Միսիոներլերի Շերքէթի Թարաճընտան ՕԱՀԻՊ Ի ԻՍԹԻՈՒՋ, ՏՐ. Ճ. Ֆ. ԿՐԻՆ ՄԻՒ՛ԷԼԼԻՑ, ՏՐ. Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ

ԱՆՃԱՂ ԻԻՉ ՇԷՑ

Եպիսկոպոս Հուիփըլ տէյօր քի, "Վագթըլլէ միւթէֆէքքիր պիր 'ալիմէ բասթ կէլտիմ։ Միւմանիլէյհ պանա սէնէլլերճէ միւտաէթ՝ խրիսթիյանլըղա գարշը եաճըլըլ օլան սայքի հէր քիթապը օգուճմըշ իսիյինի, վէ իւչ շէյ օլմասա իտի, քէնտիսինին տէ պիր տինսիզ օլուր իսիյինի պէյան էյլէտի։

"Էվվէլա պէն պիր ինսանըմ։ Պիր եէրէ կիտիյօրըմ։ Պու կիւն մէզարա տիւն կէճէքինտէն տահա զիյատէ եաճըն վարմըշըմ տըր։ Պէն պու կիւպի քիթապլարըն պանա տէյէճէքլերի շէյլէրին հէվիսինի օգուճմըշըմ տըր։ Ընէքրին հէվիսի տահի գարանլըղըն իւզէրինէ թէք պիր իւմիտ շէօ'լէսի պիւէ պրագմայօրլար։ Ընէր եէկեանէ գլաղուզմը էլիմտէն ալըպ պէնի շաշգըն վէ փէրիշան հալտէ պրագմամալը տըրլար։

"Սանիյէն պէնիմ պիր վալիտէյմ վար իտի։ Պէն անըն պէնիմ կիթմէքտէ օլմըղըմ օլ միւդիմ տէրէյէ կիթմէքտէ օլմըրդընը կէօրտիւմ, վէ մերգուսմէ կէօրիւնմէդ պիր պաղույա, պիր չօճուղըն անասընըն գուճաղընտա ույդույա տալմըղը տէրէճէտէ սիւքիւնէթ վէ տահիշ իւէ տայանտը, պէն անըն պիր րիւյա օլմատըղընը պիւիր իտիմ։

"Սալիսէն, պէնիմ իւչ եէթիմէ դըշլարըմ վար տըր (միւմանիլէյհ պու սէօզլերի կէօղլերի եահչ իւէ տօլու օլմըղը հալտէ սէօյլէտի) վէ անլերին պէնտէն մա՛տա համիլլերի եօղ տըր։ Էկեր սէն պու տիւնեատան ինճիլին Թա՛լիմաթընը րէհբա էտէճէք օլուր իսէն, պէնտան-լերի իչպու ֆըսզ ու ֆիւճուր տիւնեատընտա պրագմագտան իսէ, թէլէֆ էթմէքլիյի միւրէճճահ սայարըմ։"

ՊԻՐ ԱՏԷՄԻՆ ԷՏԷՊԻԼԷՃԷՑԻ ԷՆ ԱԼՃԱՂ ՇԷՑ

(Իսա Մաֆլերը)

Պիր քիմսէ Ր. Մուգաատէսին 'աճլէյէ վէրտիյի էհէմմիյէթի հիսս էթմէքսիզին անը օգույամագ։ Պու քիթապա կէօրէ, հայաթ զայէթ ճիտտի պիր չէյ օլուպ, պէօյիւք նէթիճէլերի վար տըր։ Ր. Մուգաատէս՝ 'ալէտ տէվամ իտա՛ա էտէր քի, պիր քիմսէ կէօրիւնէն վէ մուվազգաթ չէյլէր արասընտա, կէօրիւնմէյէն վէ էպէտի չէյլերէ լայըգ օլան էհէմմիյէթի վէրմէլի տիր — Ալլահըն սէտալարընը իչիթմէլի տիր։ Պէօյիւք չէյ՝ ճանա մուգայիէտ օլմագ տըր։ Դուլլանըլընճա թէլէֆ օլան չէյլերի էլէ կէչիրմէք իչիւն հաստէն աչըրը մէչդուլ օլմայըպ, անճագ կիւվէ վէ փասըն պօզամատըգլարը վէ խըրսըզլասըն չալամատըգլարը իտաղինէլէր եըզմագ տըր։ Էկեր պիր քիմսէ՝ քէնտի ճանընտա մուգայիէտ օլմամըշ իսէ, եաչամագտա պաչլամամըշ տըր։ Ուհմուր ը բուհանիյէսինէ տիգգաթ էտիլմիշ օլան հայաթ մուվաֆֆագ օլմուշ պիր հայաթ տըր։ Տիկէր նէվ՛ հայաթ՝ խարապ օլմուշ, հանլըշ եօլա սաիմըշ վէ սէմէրէսիզ պիր հայաթ տըր։ Պու սէպէպտէն սէնին վէ պէնիմ իչիւն էհէմմ վէ էլզէմ օլան չէյ՝ ճան հագգընտա պիր գարարա կէլմէք տիր։

Դալպէրիմիզի գաթըլաչըրմագ՝ զայէթ սէֆիհանէ պիր մու'ամէլէ տիր։ Ֆարապա սէն ճան մէօ"էլէսինի գարարլաչըրմագ իչիւն Ալլահըն հէր քէսէ իհսան էթտիյի վէսիլէ վէ ֆուրսաթլարտան պիրինէ նա"իլ սիմ։ ֆարապա սէն պու վէսիլէ վէ ֆուրսաթընը դուլլանմազսըն։ Մագսէտիմ մէլէքիւթ Ուլլահը էլէ կէչիրմէմէքլիք տէյիլ տիր։ Սէն տէրսիմ քի «Պուննտան օն սէնէ սօնրա, հա՛նի իչ կիւճիւն պու պէօյիւք թագէիդի կէչտիքտէն վէ էվլատլարըմ թա՛լիմ ու թէրպիյէ օլունարգտան սօնրա, նագարը տիգգաթըմը պու չէյլերէ չէվիրիրիմ։» Նագարը տիգգաթընըղը օ զէման անլէրէ չէվիրէպիլէճէյինիզէ չիւպէսի՛զ մի սինիզ։

Մէգքիւր սէնէլէր զարֆընտա սիզ բուհանի օլմայան պիր թագըմ խույլար, պիր թագըմ թէֆէքքիւր ուսուլլարը, բուհանի հայաթա մէտար օլմայան պիր թագըմ 'ատէթլէր թէչիւ էթմիշ օլաճագսընըզ։ Սիզ պունլարը պիր կիւնտէ քէնտիլէրինիզտէն տէֆ' էտէպիլէճէյինիզի զանն էտի՛ր մի սինիզ։ Պօղոս Բրիստոսա մուխալէֆէթ վէ Ստեփանոսըն չէհիտլիյինէ իչթիրաք էթմէմիշ օլմալըզ իչիւն 'աճէպա նէչլեր վէրմէյէ բաղի օլմագ խոխ։ Զանընմճա, միւչարիւէյհ օլ էսէֆէնկիզ խաթըրէլէրտէն պուրթուլմագ իչիւն 'էօմրիւնիւն պիր գըսմընը պիլէ ֆէտա էթմէյէ բաղի օլուր խոխ։

Սիզ նամուսքեար ատէմլեր սինիզ վէ հագգը վէ տօղրուլը իճրա էթմէք խոթէր սինիզ։ Զինհլերինիզին իչլէտիյի միւտահէթճէ իչինիզի կիւճիւնիւզիւ իչլերի կէօթիւրմէյէ, 'ումումի ուսուր վէ մասլահաթլարա իչթիրաք էթմէյէ վէ ճէմ'իյէթի իչինտէ եաչամագտա արգուքէչ սինիզ։ Միւէլլիքիւթ Ուլլահը պիր թաբաճա պրագմագ նիյէթինտէ սինիզ։ Փէյտէրփէյ պիր զէման կէչէճէք քի, օ վագըթ արթըգ իչինիզէ կիթմէյէ վազիֆէ էանինմէյէճէքսինիզ վէ օրթագլարընըզ սիզէ իչտէն չէքիլմէքլիյինիզէն էվլա օլաճաղընը իսթիթար էտէճէքլէր։ անլեր սիզի չիրքէթէ վէկ օ դաատար ֆա՛իտէլի պուլմայաճաղլար տըր։ Սիզ արթըգ իրատ ը նուրթգ իչինէ քիւրսիէ խիթաապէթէ տա'վէթ օլունմատըղընըզը կէօրէճէքսինիզ։ ձէմ'իյէթի պէչէրիյէ սիզի խաբրիճէ տա'վէթ էթմէզ — սիզին օրատա ուսյումագ 'ատէթինիզ վար տըր։ Ֆիլհագիգա սիզ իսթիխարլայըպ գա'իֆլէմէքտէ սինիզ։ Նէ զինհինիզ նէ տէ ճէսէմինիզ վազթըյէ պուլունարգլարը հալտէ տէյիլ տիրլեր։ Նէ՞ եափաճագսընըզ։ Օ զէման վիւճուտճէ վէ զինճէ պագի գալմըշ օլան գուվվէթինիզի աչըպ անը Քրիստոսա թագտիմ էտէճէքսինիզ, տէյի՞լ մի։ Պու նամուսքեարանէ՞ պիր իչ մի տիր։ Պիր քիմսէյնին տինճէ իչլէրտէ նամուսըզ օլմասը ճա՞ի՞զ մի տիր։ Պէն պիր ատէմ սօն տագիգաատ, սինինի 80ի պուլարգտան սօնրա թէվպէ էտէրսէ, մուհապպէթ ի Իսահիյէ մաղհար օլամագ, տէմէյօրըմ։ Լաքին ասըլ մուհիմմ մատտէ օ տէյիլ տիր։ Սէն

պուննաճ սէնէլէրտէն պէրու պիր չիրքէթէ խըտմէթ էտիյօր իտին, ելևէվմ օլ չիրքէթ սէնի քէնտի իչինտէն չըզարմըշ տըր։ Սէն տէ պաչգա պիր չիրքէթէ մուրաճա'աթլէ ա-նա քէնտի խըտէմաթըննը թագամ էտիյօրսըն քի անտէն պիր թէզա'իւտ մա'աչը ա-լասըն։ Պու իսկ պիր ատէմին էտէպիլէճէյլի էն ալչադ պիր մու'ամէլէ տիր։

Պիր տէֆ'ա պէն տէնիզ սահիլինտէ տուր-մըշ 'ավտէթ էտէն պալըգճը գայըգլարըննը սէյր էտիյօր իտիմ։ Անլէր տէնիզին քէնտի-լէրին լիմանա կիրմէլէրինէ միւսա'իտ օլա-ճաղը տէրէճէտէ նիւքսէլմէսինէ գատար էն-կինտէ պէքլէրլէր իտի։ Անլէրին կիւնէչ պա-թար իքէն լիմանա կիրմէլէրինի վէ ատէմ-լէրին քէնտի խանէլէրինէ կիթմէլէրինի կէօր-մէքլիք իսօչ պիր չէյ իտի։ Պիր ազչամ գա-յըղըն պիրի լիմանըն մէտխէլինի պուլամա-տը։ Անլէր տիգգաթսըզ պուլունմըշլար եա-խօտ գայըղը միւնասիպ սուրէթէտ չէվիր-մէմիշլէր իտի։ Սա՞իր գայըգլարըն հէփիսի լիմանըն տախիլինտէ պուլունմագտա իտի-լէր։ Կէօյա հաչայան պիր մախլուգ իմիշ կիսի օլ գայըդ իչիւն պէնտէ պիր թէրահ-հիւմ հիւսի ույանտը։ Փէնճէրէտէն անա պագմագ իւզրէ, կէճէլէյին եաթաղըմտան գալգըմ։ Օ օրատա տուրմագտա իտի — տուլարըն գալդարդը զէման լիմանա կիրմէք ֆուրսաթըննը ֆէվթ էթմիշ իտի։ Էյ էրքէք-լէր վէ գատընլար։ Պիզէ կէյէն էն պէօյիւք խէլաս ֆուրսաթը՝ պիզի մէլէքիւթ Ուլլահա կէօթիւրէն ֆուրսաթ տըր, վէ իճրասը պիր ատէմին տա՞իրէ ի իղթիտարը տախլինտէ օլան էն 'ադիլանէ սայ' ու զայրէթ օլ ֆուր-սաթ քէմալ նօղթասընտա օլտըղը զէման անտէն իսթիֆատէ էթմէք տիր։

Սին՞ԱԼԼԷՐԷ ՃԷՎԱՊԼԷՐ

2

[Պէնտի մախասուս]

Ե· «Սա՞իր եպիսկոպոսլար եախօտ իսթի-յարլարըն կիւնահլար 'աֆվ եախօտ թէվզըֆ էթմէյէ հիւքիւմէթլէրի օլտըղը հալտ, պիր վըրօթէսթան բուհանիսինին նէտէն պէօյլէ պիր հիւքիւմէթի եօզ տըր։ Ցիսուս Մատթ· 18· 19տա «Եէր իւզէրինտէ հէր նէ պաղլա-սան, սէմատա պաղլանմըշ օլաճադ, վէ եէր իւզէրինտէ հէր նէ չէօզէրսէն, սէմատա չէօ-զիւլմիւշ օլաճադ տըր» տէյէրէք չակիրտէյ-րինէ հիւքիւմէթ վէրիյօր։ Պի'այնինի Բրիս-տոս Յովհ· 20· 23տէ «Բիմիզէ կիւնահլա-րընը 'աֆվ էտէրսէնիզ, անլէրէ 'աֆվ օլունս-մըշ օլուր, վէ քիմլէրինքինի թէվզըֆ է-տէրսէնիզ, թէվզըֆ օլունմըշ օլուր» տէյիւ պույուրույօր։ Բէզայիք Խէլաքեարըմըզ Մատթ· 10· 1տէ չակիրտէյրինէ «Նափաք բուհլար իւզէրինէ՝ անլէրի չըզարմագա վէ հէր մարազը վէ հէր խասթալըզը տէֆ' էթ-մէյէ գուտրէթ վէրսա։»

Պիզ տիկէր քիլիսէլէր բուհպանընա վեր-տիյիմիզ հէր հանկի գուտրէթ վէ հիւքիւմ-թի վրօթէսթան չօպանլարտան տիրիլ էթ-մէդիզ։ Իսլահ Բապպըմըզըն սա՞իր պիր քի-լիսէնին հագիգի վրօթէսթան չօպանընտան տիրիլ էթմիշ օլտըղը հիւքիւմէթ վէ սէլա-հիյէթի վէրմիշ օլտըղը փափասը, վարդապե-տի եախօտ եպիսկոպոսը պուլունտըղընա ի-նանմազըզ։ Ի՛թիգատըմըզճա, հիչ պիր քիլիսէ հագիգաթա քեամիլ սուրէթէտ մալիք տէյիլ տիր։ Հէվի ատէմլէր եանըլտա պիլիրլէր, վէ հիչ չիւպհէ եօգ քի հէվի քիլիսէլէրտէ հա-զիգաթա դարըշմըշ պա'զը խաթթալար վար տըր, եախօտ ադալլի հագիգաթըն պա'զը դըսմլարընը նազըս, վէ պինա՞էն 'ալէյհ պիր տէրէճէյէ գատար, մուզիլլ անլամագլըզ վար տըր։ Պիզ պիղիմ քիլիսէլէրիմիզին հէմչիրէ քիլիսէլէրէ նիսպէթէն, հազիգաթա տահա սաֆի սուրէթտէ մալիք իսթիհնէ լիանտը-ղըմըզ սէպէպտէն վըրօթէսթանլարըզ։ Պու-նա լիանտըղըմըզ հալտ, Բրիստոսըն վրօ-թէսթան բուհանի մէ՞մուրլէրինէ սա՞իրլէ-րինքինէ օլտըղը գատար հիւքիւմէթ վէ սէ-լահիյէթ վէրմէմիշ իսթիհնի գապուլ էթտէք, ի՛թիգատարըմըզըն պիրիպիրլէրինի թուա-մամալարը թէօհմէթիյէ միւթթէհիմ օլուրըզ։

Մուհամիրիմիզին սիւ՞ալընըն ճէվապը դը-սմէն քէնտի սիւ՞ալընըն իչինտէ տիր։ Օ Մատթ· 10· 1ի պիքր էթմէքտէ տիր քի, ան-տէ Բրիստոս քէնտի աւագհաալարընա նա-զիգաք բուհլարը չըզարմագլըդա վէ հէր նէվ' մարազ վէ 'իլլէթլէրի տէֆ' էթմէքլիյէ գուտ-րէթ վա'տ էթմէքտէ տիր։ Մուհամիրիմիզ Մարկ· 16տաքի ֆըզրայը տախի 'իլավէ էտէ պիւիր իտի քի, օրատա Բրիստոս 11էրէ եը-լանլարըն վէ միւհիւք զէհիրլէրին անլէրէ զա-րար վերմէյէճէյինի վա'տ էթմէքտէ տիր։ չու գատար քի Քիթապը Մուգատտէս 'իւ-լէմասը պու ֆըզրանըն մէվսուգիյէթինէ չիւպհէ էթմէքտէ տիրլէր։ Էլևէվմ աերքեար տըր քի հիչ պիր բուհանի պիլա ճէզա զէհիր իչէմէզ, եախօտ զարարտան պու կիսի պիր միւ'ճիզքեարանէ պիր մու'աֆիյէթէ մալիք տէյիլ տիր։ Բէզալիք հիչ պիր բուհանի խաս-թալարը սաղալթմագ եախօտ էօլիւլէրի տի-րիլթմէք գուտրէթինէ մալիք տէյիլ տիր։ Նէ՞րէտէ տիր օլ բուհանի քի քէնտիսի կէչէր իքէն կէօյկէսի խասթալարա չիֆա վերմէք գուտրէթինէ մալիք օլսուն (Ա'մալ· 5· 15) եախօտ ճէսէտինտէն 'այնի գուտրէթի հա՞իլ պուլունան մէնսիլլեր ալընսըն։ Էլևէվմ հա՞նկի չօպան եախօտ եպիսկոպոս ճէյ-րանը տիրիլտէ պիլիր եախօտ Էվթիխոսը ա-փանսրզվէֆաթընտան տօլայը եաս ու մաթէմ իչինտէ օլանլարա ի'ատէ էտէ պիլիր։ Գապիլ քի ճահիլ քէօյլիւլէր վար տըր քի, մէչհուր բուհանիլէրէ պու կիսի գուտրէթ համլ ու իսնատ էտէրլէր իսէ տէ, անլէր պու գուտ-րէթի չօգտան վէֆաթ էթմիշ օլան 'ազիզլէ-րին թէպէրրիւքեաթընա (մասունք) եախօտ Բրիստոսըն եա տա վալիտէհինին պիր սու-րէթ եա թասվիրինէ համլ ու իսնատ էթմէ-յէ տահա զիյատէ մէյհալ տըրլար։ Զանընը-մըզճա, դարիյուն ը քիրամմըզդտան հիչ պի-րիսի՝ առաքեալարա վերիլմիշ օլան իչպու-չիֆաքեարանէ գուտրէթէ մալիքիյէթէ իտտի-'ասընտա պուլունան պիր բուհանիյէ եարը մէճնուն եախօտ ալտատըճը պիր ատէմէ պադտըղընտան ֆարկը պիր նազար իլէ պագ-մազ։ Էկէր բուհպան կիւրուհը խասթալա-րը սաղալտա պիլիրլէր իսէ, նի՞չինն պիւ-թինն վագթտա պէօյլէ էթմէյօրլար եախօտ 'ալէյ խուսուս նէ՞ սէպէպտէն հէքիմ չաղըր-մազա գուտրէթլէրի օլմայան խասթա ֆուս-դարայը 'իլէթլէրինտէն սաղալթմայօրլար։

Իչպու· միւ'ճիզէվի գուտրէթէ, ի՛թիգա-տըմըզճա, էլևէվմ բուհպանտան հիչ պիրիսի մալիք տէյիլ տիր, վէ հաթթա էն ինանդան ատէմլէր պիլէ միւ'ճիզէ գուտրէթինի անճագ տինտարլըզ ճինէթլէյլէ թէֆէրրիւտ էթմիշ պիր զաչ զաթլարա համլ ու իսնատ էտէրլէր։ Էօյլէ իսէ անըն միւ'ճիզէ գուտրէթինտէն զաթ զաթ մուհիմմ օլան կիւնահլար 'աֆվ էթմէքլիք գուտրէթինէ մալիք օլտըղընա ի-նանմալը՞մը։

Պունտան էվվէլքի պիր պէնտիմիզտէ մուհա-պիրիմիզին տէրմէյան էթտէյի ֆըզրալարը չէրհ ու իզահա չալըշմըշ խիք։ Մատթ· 16· 19 այէթի զանընմըզճա, էտէբտահայմ թարա-ֆընտան տօղրու չէրհ ու իզահ օլունմըշ տըր։ Միւսահիլէյհ տէյօր քի, «Պա'զէն իտա-մա էտիլտիյի վէճհէ, հալընըզ Ալլահա վէ քիլիսէնին բէ՞իսի սըֆէթիյլէ Բրիստոսա մահսուս օլան կիւնահլար 'աֆվէթմէք գուտ-րէթինի տէյիլ, անճագ կիւնահքեարը քիլի-սէ թէ՞տիպ ու թէրպիյէսինտէն 'աֆվ էթ-մէսի իչինի քիլիսէսինէ իհալէ էթմիշ տիր։» Եա'նի քիլիսէնին բէ՞իսի օլան Բրիստոս՝ սէմայա ուրուճ էթմիշ օլմասը, վէ արթըզ քիլիսէսինի զէմին իւզէրինտէ չախսէն իս-տարէ էթմէք իւզրէ, պու տիւնեատա պուս-լունմամասը հասէպիյլէ, իչպու վազիֆէյի պիր հէյ՞էթ մագամընտա քիլիսէսինէ իհալէ էթմիշ տիր։ Օգոստինոսըն իտտի'ասընճա անախթարլարը ալան պիր ատէմ տէյիլ, ան-ճագ պիւթիւն քիլիսէ տիր։ Բրիստոս՝ պազ-լայըպ չէօզմէք հագդընտա Պետրոսա սէօյլէ-տիկի սէօզիւ Մատթ· 18· 48տէ պիւթիւն չակիրտան հէյ՞էթինէ սէօյլէյօր։ Պու ֆըզ-րա քիլիսէ թէ՞տիպ ու թէրպիյէսինէ պա-դար։ Շիւպհէ եօգ քի քիլիսէ՝ իչպու գուտ-րէթինին թարզը իսթի'մալինտէն տօլայը, Բրիստոսա մէ՞սուլ իսէ տէ, Բրիստոս պու-գուտրէթի քիլիսէյէ վերիյօր։ Պունըն մա'-նասը չու տէյիլ տիր քի, բուհպան եախօտ քիլիսէ՝ ատէմլերի ճէհէննէմէ կէօնտէրմէյէ եախօտ ճէննէթէ գապուլ էթմէյէ գուտրէթէ մալիք տիրլէր, անճագ մա'նասը չու տըր քի անլէր՝ քիլիսէ իտարէսի իչինէ Բապպա-տան հիւքիւմէթ վէ սէլահիյէթէ մալիք տիր-լէր, նիթէքիմ պիր վալի տախի մահթաւե' ը մուճախահմընտան վիլայէթի գավանինի ի մէմլէքէթինի ահքամընճա իտարէյէ հիւքմ ու սէլահիյէթէ մալիք տիր։

Յովհ· 20· 23տէքի ֆըզրա տախի զանընը-մըզճա, 'այնի վէճհլէ չէրհ ու իզահ էտիլէ պիւիր, չու գատար քի մուգթէտիր միւճէս-սիրլէր վար տըր քի անա տահա տէրինի պիր մա'նա 'աֆվ ու իսնատ էտէրլէր։ Մէսէլա, էլճօրա տէյօր քի, «Առաքեալար սա՞իրլեր-տէ կիւնահ վէ թէվպիյի թէմիսիլ վէ թէչիխա էթմէքլիք մէվիհպէսինէ մալիք օլտըղըննտան, Բապպըն նասպ ու թա'եինիյլէ կիւ-նահյար 'աֆվ ևա թէվզըֆ էթմէքլիք հիւքմ ու սէլահիյէթինէ մալիք իտիլէր։» Վէ լաքին հաթթա պիղ անը պու վէճհլէ թէճիր էթ-սէք պիլէ, պունտան զէմանէմիզ բուհպա-նընըն տախի 'այնի հիւքմ ու սէլահիյէթի հա՞իզ իտիլերի մա'նասը չըզարըլտազ, զիրա անլէր ինանմալարըն զալպլէրինի օգուտմազըզ գուտրէթինէ մալիք տէյիլ տիրլէր։

Վէ պիլ ճիւմլէ չէրհ ու թէճիր մէս՞էլէ-լէրինտէն սարֆը նազար էտէրէք, պու թա'-լիմ Ալլահըն սիրէթ ու էվսաֆընա մուխա-լիֆ տէյի՞լ մի տիր։ Եալընըզ ատէմլէր՝ ին-սանի մահքէմլէրտէ հաքիմլէր սըֆէթիյլէ օթուրմալը տըրլար, վէ մա'լիւմ տիր քի անլէրտէ ատէմլէր մու՞ախախարէն սա՞իր-լէր թարաֆընտան իրթիքեատ էտիլմիշ ի-սիքլերի իսպաթ օլունան ճիւրմ ու ճինա-յէթլէրտէն տօլայը ասըլմըշլար եախօտ սէ-նէլէրճէ մահպուսիյէթէ մահքիւմ օլմուշլար տըր։ Լաքին պիւթիւն ախունանըն հաքիմի օլան Ալլահըն ինսանլարընը զալպլէրինի օգու-յամայան վէ տիկէր պիր քիմսէնին ախլագը հագդընտա պիւսպիւթիւն ալտտնա պիլէն ատէմ ինսանլարը ճէննէթէ գապուլ էթ-մէքլիք եախօտ անլէրի ճէհէննէմէ կէօնտեր-մէքլիք գուտրէթ վէ սէլահիյէթինի վերմիշ իսիյինէ ինանմագլըզ՝ միւմքինսիզ տիր։ Հաթթա չու տա թէսավվուր օլունա պիլիր քի, պիր բուհանի՝ պու գուվվէթէ մալիք

օլսա, անը քէնտինին չախսի քին ու զարա-
զընը իգնա՝ իչիւն գուլլանա պիւիր, վէ պիր
տիւշմէնինի, անա գարչը ճէննէթին գափու-
սընը գափայարագ ճէզալանտըրա պիւիր։ Պիզ
պու կիպի պիր հալ 'ատալէթ ի իլահիյէյ
մուվաֆըգ 'ատա էտմէյիզ։ Խրիսթիյանըլըզըն
տիւնեատա եաչայա կէլէն տիւշմէնլէրինին հէ-
պիսինին Թա'րիզաթ վէ Թահքիրաթը նիւզիւն-
տէն իմանըմըզա վազը՝ օլաճագ Թէճրիպէ՝
տիկէր պիր ատէմին կերչէքտէն Թէվպէքքար
օլու պ օլմատըղընը եախօտ զահիրի սալահը
հալինին Ալլահա վէ ինսանլարա գարչը հազի-
զի մուհաղպէթտէն մի եօգաա սատէճ միւ-
ճաղաթ գօրգուսընտանմը նէչ՚էթ էթախչինի
պիլէմէյէն ատէմլէրէ Ալլահըն կիւնահլար՚ածիվ
էթմէքլիկ եախօտ լա՚նէթ ածօրօղլարը Ֆի-
լէ ճէննէթտէն Թարա ու Թէպ՚իտ էյլէմէք-
լիկ գուտուրէթ վէ հիւքիւմէթինի իհսան էյլէմիչ
իախչինէ ինանմամըզ Թալէպ օլունտուղընտա
իմանըմըզա վազը՝ օլան Թէճրիպէնինին նըսաֆը
գատար պիլէ պէօյիւք պիր Թէճրիպէ օլմազ։

Զ. Էկէր պու հիւքիւմէթ մէ՚մուրիյէթ ի
բէսուլանէ վէ իւք քիւիսէնին մի՚ճիզքտարա-
նէ մէվհիպէյէրի իւէ պէրապեր կէչիպ կէթ-
միչ վէ տիկէր պիր քիմսէյէ ինթիհալ էթ-
մէմիչ իսէ, օլ Թագտիրտէ 'Աչա ի Բապպա-
նի վէ վաֆթիղ այինէլէրինին իճրասը տախի
իեմթիյարլարա եախօտ եպիսկոպոսլարա եա-
խօտ սա՚իրլէրէ եախօտ հէր հանկի պիր զա-
Թա ինթիհալ էթմէմիչ տիր։ Պունտա պինա-
՚էն իչպու իւքի այինէլէրին տախի խրիսթի-
յան քիւիսէսինտէ իճրասը լազըմ կէյմէզ։ Է-
կէր Քրիստոս՝ աֆօրօսլամաղը վէ կիւնահլար
՚աֆիվ էթմէքլիկի, ճինիէր չըզարմագըզ վէ
խասԹալըզլար տէֆ՚ էթմէքլիկը հիւքիւմէ-
Թինի եալընըզ բէսուլէրինէ վէրմիչ վէ ան-
լէր անճագ առաքեալլար վասըԹասըյէ իճ-
րա օլունույօր իախչէլէր, օլ Թագտիրտէ 'Ա-
չա ի Բապպանի վէ վաֆթիղ այինէլէրինին
տախի եալընըզ առաքեալար մա՚րիֆէթիյէ
իճրա օլունմալարը լազըմ իտի, զիրա սէմա-
վի մու՚մինիմ եալընըզ քէնտի չակիրտէլէրինէ
(Մատթ. 28. 19) «Անլէրի Փէտէր վէ Իպն
վէ Րուհ իւլ Գուտուսըն իսմինէ վաֆթիղ է-
տինիզ,» տէյիւ էմր էթմիչ իտիկ կիպի,
եալընըզ քէնտի չակիրտէլէրինէ ֆէվգաննի օ-
տատա սօֆրայա օթուրտըգլարը էնտատէ
«Պունը պէնի զիքր էթմէք իչիւն էյլէյի-
նիզ,» տէյիւ էմր պույուրմըչ տըր։

Մուհալիրմիպին պուրատաքի պիւրհանը
պիզէ ֆատիա պիր նէթիճէ կիպի կէօրիւնիւ-
յօր։ Պիզ պիր Թարաֆտան վաֆթիղ վէ 'Ա-
չա ի Բապպանի վէ տիկէր Թարաֆտան նա-
զար ը միւԹալա՚ատան կէչիրմէքտէ օլտըղը-
մըզ մատտէլէր արատընտա պիր միւնասէ-
պէթ կէօրէմէյօրըզ։ Վաֆթիղին առաքեալ-
լարա հատ էտիլմիչ իտիկի զավլի սահիհ տէ-
յիլ տիր։ Խամսին պայրամը կիւնիւնտէ քի-
լիսէյէ զամմ օլունան 3,000 քիմսէնին հէ-
պիսինին առաքեալլար Թարաֆընտան վաֆ-
թիղ էտիլմիչ իտիկինէ ինանմայըզ։ Զանընը-
մըզնա, ճէմ՚ օլան չակիրտէլէրին հէպիսի տա-
խի պու այինին իճրասընտա առաքեալլարա
մու՚մինէթ էթտիլէր։ Փիլիպպոս Հապէչի
իատըմը վաֆթիղ էթախչի կիպի, Անանիա
տախի Թարսուսը Սաւուղը վաֆթիղ էյլէ-
տի։ Րուհ իւլ Գուտուս Կորնէլիոս իւէ Գայ-
սէրիյէտէքի սա՚իր Թա՚իֆէ միւ՚մինէր իւ-
զերլէրինէ նազիլ օլտըղտա, Պետրոս անլէրի
պիզ զաթ վաֆթիղ էթմէտի, անճագ անլէրէ
«վաֆթիղ օլունմալարընը էմր էթտի,» վէ իչ-
պու մու՚մինէսի իւէ զահիրաէ պու իչի քէն-
տիսի իւէ պէրապեր, Երուսաղէմտէն կէլմիչ
օլան 6 պիրատէրլէրէ իհալէ էթմիչ օլաու։
Ա՚մալ. 18. 8աէ օգուլյօրըզ քի «Գօրնէթօսլըլար-
տան տախի չօգ քիմսէլէր իչխիպէ իման էտէ-
րէք, վաֆթիղ օլունտըլար։» Գօրնէթօստաքի
քիւիսէ պէօյիւք օլուպ, անընն ա՚զասընընն ճիւմ-
լէսի էկ ի պէյթլէրի իւէ պէրապեր վաֆթիղ
օլունմըչլար տըր, զիրա օլ էսքի զէմանլէր-
տէ վաֆթիղ օլունմամըչ հիչ պիր խրիսթի-
յան եօգ իտի։ Լաքին պիղզաթ Պօղոս անլէ-
րին փէք ազլարընը (1 Գօր. 1. 14–16) վաֆ-
թիղ էթմիչ տիր վէ 'Աչա ի Բապպանի այինի
տէ բէսուլ օլմայանլար մա՚րիֆէթիյէ իճրա
օլունուր իտի։ Միւչարիլէյհ՝ «Քրիստոս պէ-
նի վաֆթիղ էթմէք իչիւն տեյիլ, անճագ
Թէպչիր ի պէչարէթի իչիւն իրսալ էյլէտի»
տէյիւ պույուրըյօր վէ պու սէօզիւ իւէ Թէպ-
չիր ի պէչարէթին տատա 'ալի պիր իչ օլտը-
ղընը զընննէն անլատըյօր։ Իմամի էկէր զէմա-
նէմիզ բուհպանը պէչարէթի Թէպչիրէ, ա-
ռաքեալըն գալպինի տօլտուրան օլ տատա
մուհիմմ իչին իճրասընա տա՚վէթ օլունըյօր-
լար իսէ, — պունը մուխպիրիմիզ էլպէթթէ
գապուլ էտէր — իճրասընը առաքեալըն քէն-
տի մու՚մինլէրինէ Թէրք էթտիկի փէք օ
գատար մուհիմմ օլմայան վաֆթիղ իչինի
տախի իճրայա միւսԹա՚իտ տիրլէր։

'Աչա ի Բապպանի այինինին իճրասը խու-
սուսընտա տախի հալ պէօյլէ տիր։ Իւք զէ-
ման խրիսթիյանըլարը, պիր առաքեալ հաղըր
օլուն օլմասըն, էքմէք փարէլէմէք իչիւն
խանէտէն խանէչէ տօլաչըրլար իտի։ Պունը-
տան մա՚ատա պիր չօպանըն վաֆթիղ սուչը-
նը պաթընի Թէմիզլիչին վէ Ալլահա վազֆ ու
Թագտիխին պիր 'ալամէթի մագամընտա զուլ-
լանմամասընտա պիր սէպէպ օլմատըղը կի-
պի, Բապպըմըզընն պիզիմ իսէլասըմըզ ուղ-
րընտա էօլիմինի Թիզքեարէչն, էքմէք վա-
րէլէմէմէսինէ տախի մէյտանտտա պիր սէպէպ
եօգ տըր։ Լաքին սա՚իրլէրին գալպինէրինի օ-
գուլյամայան պիր քիմսէնին, անլէրէ քէն-
տիլէրին կիւնահլարընըն 'աֆիվ էտիլմիչ ի-
տիկինի սէօյլէմէքտէչն վէ իճրասը Քրիստոս-
տան մա՚տա հիչ քիմսէյէ ճա՚իղ օլմայան պիր
հիւքիւմէթ վէ սէլահիյէթի քէնտի իւզէրի-
նէ ալմադտան իճթիհատ էթմէսի իչիւն զա-
յէթ պէյլի պիր սէպէպ վար տըր։

ՍԱՊԻԹԷԼԷՐԸ ՏԱ՚ԻՐ ՊԻՐ ԳԱԶ ՍԷՕԶ
(Փրօֆ. Սայրըն Նէ-էօմ)

3

Թայֆպինն վասըԹասըյէ պիզէ տօղրու
եախօտ պիղտէն ուղաղա պիր հարաքէթ
կէօրէպիլէլիմ տեյիւ, օլ հարաքէթի իւէրի
կէթիրէն սէյհարէնին էթրաֆընտա տէօնե-
տիւյիւ սապիթէնին զիյասընը գաիսամասը-
նա հաճէթ եօգ տըր։ Մէսէլա, չու կէ-
չէն պիր իւքի սէնէ զարքընտա էրպապ ը
հէյ՚էթ՝ վազթ վազթ քէնտի հարաքէթ-
լէրի իւէ էթրաֆլարընտա տէօնէն եա սա-
՚իր սապիթէլէր վէ եախօտ վէք ճէսիմ
սէյհարէլէր պուլունտըղընը կէօսԹէրճէճէք
սուրէԹտէ հարաքէթ էտէն սապիթէլէր կէօր-
միւչլէր տիր։ Իյնէթ սիւնպիւլէ պուրճընտա-
քի խուչէ քէվքէպլինին հալի պէօյլէ տիր։
Պու քէվքէպլին հէր տէօրԹ կիւնտէ պիր իւ-
լերիյէ վէ կէրիյէ իհԹիյազ էթտիկի անլա-
չըլմըչ տըր։ Հէր պիր գաչ այտա պիր պու
կիպի պիր քէչի իճրա օլունմագտա տըր։
Պիզիմ իլերիլէմէքլիյիմիզին սիւր՚աճընընն
տէրճէճէսի իւէ, իհթիմալ քի պիր նէվ՚ հարա-
քէթ կէօսԹէրէն վէ պինա՚էն՚ 'ալէյհ էթրաֆ-
լարընտա տէօնէն սէյհարէլէրին մերքէզլէրի
օլան պինլերճէ սապիթէլէր քէչի էտէճէյիզ։
Լաքին պու հօլ իւէ պիզ մէվճուտ օլապիլէն
'ալէմլերին պիր քէսրինտէն զիյասէսինի
քէչի էտէմէյիզ։ Տէվր իճրա էտէն սէյհարէ
պէօյիւք օլմազ իսէ, Թայֆպինն ալէթի պու
հարաքէթի ֆարգ ու Թէմէվիզ էտէմէզ։ Տի-
կէր պիր սապիթէտէքի պիր նազըր կիւնէ-
չինն սէյհարէլէրին տէօնմէլէրինտէն նէչ՚էթ
էտէն իչպու հարաքէթինի ասլա ֆարգ ու
Թէմէվիզ էտէմէզ, հալ պու քի պիզ պու հա-
րաքէթի փէք ա՚լա սուրէԹտէ կէօրիւրիւզ։

Պու վէճհլէ եէթիչտիյմիզ 'ումումի նէթի-
ճէ չու տըր քի, պիզիմ կէօրէմէտիյմիզ 'ա-
լէմլէր կէօրտիւքլէրիմիզտէն փէք զիյատ
տիրլէր, վէ փէք իհԹիմալ տըր քի պու 'ա-
լէմլէրին էքսէրիսինտէ զիհայաթ վէ զու'ուա
գուլ մախլուգլար վար տըր։

Երպապ ը հէյ՚էթին փէք մէրագ էթտիք-
լէրի տիկէր պիր մէս՚էլէ՝ սապիթէլէրին
պու'տ ը մէսաֆէլէրի վէ 'ալէլսուսուս նէ-
րէլէրէ գատար հայըլմըչ օլտըղլարը տըր։
Էվվէլլէրի էն փարլագ սապիթէլէրին էն հա-
զըն վէ էն սէօնիւք կէօրիւնէնլէրին էն ուղագ
օլտըղլարը զանն էտիլիր իտի։ Լաքին էլեէվմ
պիւԹիւն հազիգաթըն պունտան 'իտպարէթ
օլմատըղը վէ պիղտէն տուրպինսիղ կէօրիւ-
լէմէյէն սապիթէլէր գատար ուղագ օլան
փարլագ սապիթէլէր պուլունտըղը անլաչըլ-
մըչ տըր։ Պու նէվ՚տէն իւքի մէչհուր սապի-
թէլէր վար տըր։ Պունլարտան պիրի սէֆի-
նէ պուրճընտա սիւհէյլ քէվքէպլի, տիկէրի
տէ գուպպէ իւ սէմատա էն փարլագ սապիթէ
օլան չի'րա քէվքէպլի տիր։ Լաքին մէսաֆէ-
լէրի էօլչիւլմէզ տէրէճէյտէ պէօյիւք օլտը-
ղընտան, էյլ ի հէյ՚էթ անլէր հաղընտա չօգ
չէյ էօյրէնէմէմիչլէր տիր։ Պունտան չըգա-
րըլըն էն չայան ը տիզգաթ նէթիճէ չու տըր
քի, սիւհէյլ՝ կէրչի կէօքտէ անճագ պիր քէվ-
քէպլ իսէ տէ, հազիգաթտա չէմսիմիզտէն
պինլերճէ տէֆ՚ա տատա զիյատ փարլագ
տըր։ Լաքին հազընտա պու խուսուսըն
սահիհ օլտըղը քէվքէպլ եալընըզ սիւհէյլ քէվ-
քէպլի տէյիլ տիր։ Ճէպպար պուրճունտա
րիկըլ քէվքէպլի պիրինճի գատէրտէն պիր
սապիթէ իսէ տէ, անըն ուղագլըզը պիւ-
Թիւն 'իլմ ի հէյ՚էթ 'ալէթլերի իւէ էօլչիւլէ-
մէյօր։ Կիւնէչտէն պէլքի օն պինն տէֆ՚ա
զիյատ փարլագ սա՚իր սապիթէլէր վար իւ-
սէ տէ, անլէր օ գատար ուղագ տըրլար քի
պիղէ փէք օ գատար փարլագ կէօրիւնմէզլէր։

Էլեէվմ 60 գատար սապիթէլէր վար տըր
քի անլէրին ուղագլըզլարընտա տա՚իր երպա-
պը հէյ՚էթ պիր ֆիքր վէյատա էթմիչլէր տիր։
Պունլարընն իչինտէ սայըտա ազ օլանլարընընն
ուղագլըզլարը սըհհէթ վէ Թէմամիյէթէ է-
վէյինճէ հագընն սուրէթտէ էօլչիւլէ պիւիրլէր
իսէ տէ, պիր սապիթէ նէ գատար ուղագ
օլուր իոէ, պու կիպի էօլչիւլէրտէ սըհհէթ
վէ Թէմամիյէթէ երիչմէքտէ օ գատար կիւճ-
լէչիր։ Վէ լաքին երպապ ը հէյ՚էթ տա՚իմա
քէնտի ալէթլէրինին իսլահ էթմէքտէ վէ սէ-
նէտէն սէնէյէ սապիթէլէրինին սընընճ վէ գա-
տէրլէրինէ տա՚իր տահա զիյատ մա՚լիւմաթ
էտինմէքտէ տիրլէր։ Պէլքի 20նճի 'ասր եա-
րը օլմազտան քէհքէշանընն նէ գատար ու-
զագ օլտըղը Թա'ևին էտիլէճէք տիր։ Էհլ ի
հէյ՚էթ պունը անլամագ իչիւն հէնուզ էյլ
պիր եօլ պուլամամըշլար տըր։

ԻԽԹԻՅԱՐԼԸՂԸ ԹԷ՚ԽԻՐ ԷԹՄԷՆԻՆ ՎԱՍԸԹԱԼԱՐԸ
(Թոպէպ Դալըսոպ Նաճարեան, Մաբ՚աշ)

«Էքմէյինի այնընըն Թէրի իւէ հէյէսին»
տէյիւ պույուրըլմըչ օլան քէլամը հիքմէթ-
էնճամ, ատէմէ պիր Թէքտիր վէ պէլա տէ-
յիւ զանն օլունմըչ տըր։ Ցագաթի 'ասր ը
հաղըր 'իլմինին վէ 'իլմ ի Թէպապէթինին
քէչֆինճէ, պիր ատէմէ Թէքտիր տէյիւ վէրի-

լէն իւհամ, մուճիպի պէրէքէթ օլմուշ սըր Զիրա չօգ թէրլէմէք չօգ իլէմէք թալէպ էտէր, չօգ իլէմէք չօգ գուվվէթ վէ տինճիլիք կէթիրիր · չօգ չալըշան չօգ հաչար աղ չալըշան աղ հաչար ։

'Իլմ ի թըպպ նօղթա ի նազարընտան պագարագ ատէմ իսթիյար օլարագ էօյմէսի լազըմ սըր տէնիլմէքտէ տիր ։ Կէնճ իքէն վագթընտան էվվել էճէլին վէնչէսինէ չարփըլմագ խաթատան նաչի օլարդը անլաչըլմագտա սըր։ Զօգ տէֆ'ա ատէմ էօլիւմիւ էլի իլէ տա'վէթ էթմէքտէ տիր ։ Կէրէք գահիմտէ վէ կէրեքտէ 'ասր ը հավըրտա 100տէն վիյատէ հաչամըշար օլարդընը տինլէմէք չօգ 'աճա"իպ տէյիլ տիր ։ Զիրտէ մուհարբէր պա'զը զէվաթ ը մէչհուրէնին ուզուն հաչամալարընէն սէպէպլէրինի անլայագիւիրիզ ։

Ինկիլիզ եվկիթէրինտէն էն մէչհուր ատէմ Հէնրի ճոնքինիզ 164 հաչընտա վէֆաթ էթմիչ տիր · քէնտիսի 100 հաչընտա իքէն, էն սէրի ագան ըրմագտա 30 հաչընտա պիր կէնճ կիպի եւուդիւպ օյնար իտի · զայէթլէ չալըշգան օլուպ, 'էօմրիւնիւն սօնուննա գատար իշլէտի, վէ տա"իմա թէրլէմիճի իշլէր իլէ մէչդուլ օլը, վէ պու սայէտէ իտի քի 'էօմրիւ ուզուն օլտու ։

Փլինի հազրէթլէրի հազըյօր քի վէսիյատա իթալիանընը Փօ նէհրի վատխինտէ պիր քիւչիւճէք գասապատա 100 հաչընտան հօգարը 124 քիչի հաչատը քի պուննլարընն 7սի 140ար հաչընտա խտիլէր · 3իւ 135էր, 2սի 138էր, պիրի տախի 117 հաչատը ։ Պահր ը Սէֆիւրին Սաֆօ տատասընտա իւչ իսթիյար տաէմ պուլունուպ, պունլարընն պիրինճիսի 116, իքինճիսի 117 վէ իւչիւնճիւսի 126 հաչընտա տը։ Պունլար կիւնտէ զազանընպ կիւնտէ հէյնն քիմսէլէր տիրլէր ։ Դալիֆօրնիանընն Սմիթսոնիյըմ սըհհէթխանէսինին թապիպլէրինտէն պիրի հազըյօր քի 126 հաչընտա պիր գատընն հէր պիրի 20 օդգա ազըր օյան 6 գարփուզը օմուզընտա ալըպ 40 տադիզէլիք հերէ ֆէրահ պիր թարղտա կէօթիւրտիւիւ կէօրիւլմիւշ տիր ։

Վիլհէլմ Պրայէնթ 80 հաչընտա օլտուզը հալտէ հէր կիւն սապահլայընն իքի այաղընընն պաչ փարմագլարը իւզէրինտէ տուրուպ 200—300 տէֆ'այատէք սըչրայարադ օյնար իտի · վէ սօնրա իքի սա'աթլըգ պիր մահալէ իշլէմէք իչիւն հայա օլարադ կիտէր իտի ։ Շօլ մէչհուր Նիւ Եօրգը Ցովհաննէս Էրիքսընն, կիւնտէ 15 սա'աթ իշլէտիքտէն սօնրա, ախչամընն սա'աթ 4կիւնէ գատար ոզագլարը կէղեր վէ սապահլայընն թէքրար իշլէմէք իչիւն գայէթ թաղէ օլարադ հազըր պուլունուր իտի ։

Փիւթագօրօս 'էօմրիւնտէ էթ թաթմատընը հալտէ 100 աչնէ հաչատը ։

'Իւլէմտաան ճօրճիօս նամ զաթ փէք սաճի հաչար վէ փէք սատէ թա'ամ հէր վէ օնու տա անճագ ճիլըզընը կէչիրէճէք գատար հէր իտի, 107 աչնէ հաչատը ։

Իլք թըպպըն պապատը Հիփօգրաթ (Լօգման) 100 հաչատը ։

Շօլ մէչհուր ֆահի'անիւվիս Սօֆիքլէս 90 հաչընտա իքէն պիր տրամա հաղատը քի կէնճ լիքատ պիլէ կիւճ հաղըլըր իտի 100 հաչատը։ Սթօիք ֆելսէֆէսինին պապատը Շէնօ 97 հաչատը ։ Փինտար սու վէ էքմէքտէն մա'տա էյի թա'ամ հօգ սըր, տէյիւ իտտի'ա էյլէտի 100 հաչատը ։ Էֆլաթօն 91 հաչատը ։ Քսէնօֆօն 100 հաչատը ։ Տիրկինէս 90 հաչատը։

Իչթէ պու զաթլարըն չօգ հաչամալարընընն սըրրընը չօգ չալըշմալարընտա պուլուրզ ։ «Զօգ չալըշան չօգ հաչար» 'իլմ ի թըպպընն իլք իլահիսի տիր ։

Հարաքէթ ի պէտէնիյէ իսթիյարլըղը կէճիքտիրիր ։

1. Ատէմի թէրլէթմէսի վաջիպտաջլա · Նիչէ մէչղուլիյէթլէր վար տըր քի թէր կէթիրիրլէր քի պու ատէմէ չօգ կիւճ կէլիր, գագաթ թէր քէնտիսի իլէ պէրապէր տախիլ ի վիճուտատէն չիւրիւյիւպ պօղուլան մուպիրր մատատէլերի տըչարը չըգարըր ։ Սաթհ ը վիճուտատէ թէրաքիւմ էտէն թէր չէօքիւնթիւլէրինի, պարլարընը վէ հագրճը մատատէլերի սիլիպ կէօթիւրիւր վէ ատէմի թէմիզլէր ։

ԱԽԼԱԳԻ ՄԻՍԱԼԼԷՐ

(Պաթ. Ց. Ս. ՃԷՆՃԷՆԷՆ, Ամերիէ)

3. 'Էօմրէ վէ էօլէմ

'Էօմրիւն տէօթէկէհանընը Ալլահ գուրար, տիրէզինինի օ ըյար, լաքին մէքիյի աթան, գուման չը տօգուդուպ թէտավիւլէ չըգարան պիզ օլուրըզ ։

'Ալիմ պիր զաթ 'էօմրիւ օդա թէչպիհ էտէր · էվվէթ, «'էօմր պիր օդ սըր ։» էյի պիր մէպտէ նիչանա ալ իրատէթին հայրընը գուվվէթլի գուր, կէօղիւնիւ վէ նազարընը նիչանկէհանան սափտըրմա, էլինի ասըլ մէվգը'ինաէ թուր վէ օգունը սալը վէր, պագ նատըլ մէնպիւէ եէթիշիր ։

Ատէմին կէտիյի տէյիլ իլլա կիթտիյի թարիզ միւսթագպէլինի զարարլաչտրրը ։

Մատտի վէ մա'նէվի 'ալեմտէ իքի նէվ' թէվեվլիւտ, իքի նէվ' 'էօմրիւ, իքի նէվ' էօլիւմ, իքի գըյամէթ վէ իքի նէվ' ախրէթ վար տըր ։

Սալթ թէնտէն տօղան իքի տէֆ'ա էօլիւր, թէնտէն վէ բուհտան տօղան իսէ, պիր տէֆ'ա էօլիւր, վէ 'էօմր իւ էպէտի իչիւն զըյամ էտէր ։

Ճէսէտ իչիւն իւմիտ գալմատըղը էն չէթին սըրատտա ճան իչիւն իւմիտ օլա պիլիր ։

Վագթը գազանմագ իչիւն վագթ, ալթուն դազանմագ իչիւն ալթուն վէ 'էօմրիւ գազանմագ իչիւն 'էօմր սարթ օլունմալը տըր ։

Պա'զըլար միւսինն օլմուշ, լաքին 'էօմր ի հավիզինին տահա էչկինէ պիլէ պատմամըշտար ։

Ատէմ վար քի 'էօմրիւ տինինտէն վէ ատէմ վար քի տինի 'էօմրիւնտէն էյի տիր ։

'Էօմրիւն թիքէնլի թարիզինտէ հագիգաթ նիչանկէհանընտան սափտայան՝ էօլիւմիւն տիքէնլէրինտէն ազատ օլուր ։

Վագթ ալթունը գազանըր լաքին ալթուն վագթը գազանմագ ։ Պիւթիւն 'էօմրիւ ալթուն էտէն վէ էպէտիլիկի սաթուն ալան տադիզէ վար ։

Ատէմի էօլտիւրէն էօլիւմտէյիլ 'էօմրի տիր ։

'Էօմիւր վար քի էօլիւմ անտէն էվվա տըր ։

Էօլիւմ վար քի չօգ 'էօմիւրտէն ա'լա տըր ։

'Էօմիւր վար քի հաչայանը էօլտիւրիւր · Էօլիւմ վար քի էօլմիւշ զաթը հաչատըր ։

Պու 'էօմրիւ սալթ չմալի հաչատըղըմ իչիւն տէյիլ, իլլա ֆուրսաթլարընտան միւսթէֆիտ օլտըղըմ իչիւն վէ էօլտիւքտէն սօնրա հաչայաճաղըմ իչիւն սէվերիմ ։

Նէ գատար հաչայաճաղընը պիլէմէղինի, լաքին նատըլ հաչատըղընը վէ հաչայաճաղընը պիլէ պիլիրսինի ։

Պու 'էօմրտէ վագթը գօվալայան ատա հէթիչէմէզ, լաքին տիգդաթլէ իսթի'մալ էտէն անտէ պէրէքէթ լատղինէտի պուլուր ։

'Էօմրիւն իքի գափուսը վար, պիրինտէն հայաթ ը էպէտիյէյէ վէ տիկէրինտէն իսէ էպէտի մէլամէթ հօլ կիտէր ։ Իլք գափուսընն անախթարը լիման, իքինճի գափուսընքի իսէ չիւպհէ տիր ։

Զէմանի 'էօմրիւն պիտայէթինտէն ինթիհասընտա տէք օլան մէսաճիէ նէ գատար ուզուն օլտա, անճագ էպէտիյէթ էչիյի տիր ։

Պանտա տէրիյէր քի ախրէթ հօգ սըր, ֆատիհա գալպիմ վէ կիւնտհա միւպէթէլա թապի'աթըմ տախի էօյլէ սէօյլէյօր, լաքին իման վէ պասըրէթի իգնա' էտէմյօրըմ ։

Էօլիւմ էպէտի ուչդո"ւմը սըր ։ Քիմ'չքի էօյլէ օլտա իտի, տէյիւ տիւչինօսէմ, անը հագդ սայամայօրըմ ։ Նէ տէմէք, պիրի 'էօմրիւն ճիհատընտա գուտսիյէթ, սատադաթ վէ մուհապպէթ ուդրունա սէրվէթ, սէֆտա, 'իզզէթ հաթթա 'էօմր գուրպան էյլէսին, զուլմ վէ թէ'ատիյէ միւպէթէլա օլսուն, տիկէրի խատտատաթ վէ չէրր իլէ նափաք վէ մէնֆուր 'էօմրիւ իլէ սալիհլերին հայաթընտա գատա վէ պէնի պէչէրի պիզար էյլէսին, վէ պու իքինին 'էօմրիւ սաքին էօլիւմ իլէ մէզարտա էնմէքլիքտէ իսթիտամ պուլունուն ։ Պունտա Ալլահ թէհամմիւլ էթսէ, սալիհ ինսան պիւթիւն թապի'աթ, ճիհնուսը սէմավիյէ, եէք տիլ սէս զալտրրը վէ ֆէրհատա էտէր · «Էյ Գուտատուս վէ Հազգ Բապպ նէ վազթտա գատար հիւքմ էթմէզսին» իլլէթ օլ զէման պու 'էօմր վէ էօլիւմ հա էպէտի սա'ատէթ հա էպէտի մէլամէթէ պէնի նազլ էտէճէք ։

Մէվթատէն սօնրա ճէհէննէմ հօգ սը տըր · ախրէթլէրի իչիւն հօգ իսէ օ պաչդա, լաքին պէն պիլա թէվպվէ վէ պիլա իման էօլիւր լիսէմ, մուճթահատա պէնիմ իչիւն ճէհէննէմ վար տըր ։ Օրասը զարանլը"գ մը, աթհէչ վէ քիւքիւրթ կէօլի՞ մի, հօգսա հէվի տէնիլէն մէճազի՞ մի տիր, ֆարգ էթմէզ, կիւնահնմատա էօլիւր իսէմ, 'էօմրտէ զայպ էթտիյիմ ֆուրսաթլար, թահդիր էթտիյիմ լուրֆ չարէլէրի Ալլահատան վէ մուհապպէթ չէրաքէթինտէն իլէ էպէտի սա'ատէթ, օլ հուզուր ը իլահիտէն մահրումիյէթ իսէ էպէտի մէմաթ տըր ։

ՆԻՒ ԵՕՐԳՏԱ 'ՈՒՄՈՒՄ ՓՐՕԹԷՍԹԱՆԱՐԱ 'Ա"ԻՏ ՄԻՍԻՕՆ ՍԻՆՕԹՕՍԸ

(Հայկ Ադապոօղեան, Ամերիէ)

(21ինճի Նաահէդէն մագա'զ վէ խէնտ)

Փաղար էրթէսինտէն ի'թիպարէն (Ապրիլ 23) սինօթօս սալթ Գարնէկի Հօլաա տէյիլ, իլլա 'այնի վագթտա (սագահ, էօյլէ, ախչամ) միւճավիր քիլիսէլէրտէ տէ 'ագա օլուննուպ, Գարնէկի Հօլա կիւրմէյէ միւսա'ատէլերի օլմայանլար օլմահալլերի տօլորըտըլար։ Հիսապ օլունտըղընա կէօրէ, պա'զը կիւնլէր պու մէճլիսլէրտէ պուլունանլարըն հէօքիւնի 20,500 նուֆուսա պալիպ օլմուշ սըր ։ Պու մէճլիսլէրտէ գրա"աթ օլունան մէգալէ վէ իրատա օլունան խսթապալարըն սալթ պիր մէ"ալընը վէրմէյէ միւպաչէրէթթ էթմէք՝ պիր գաչ նիւզլէրճէ սահիֆէլի պիր ճիլտ քիթապ հազմադ տէմէք օլաճաղընտան, անլէրտէն սարթը նազար իլէ սալթ չու գատարընը տէյէլիմ քի, մէսա"իլ ի 'ագլէյէ, ալալագլէյէ, տինէյէ, բուհանլէյէ, իւնսէյէ, խայրէյէ, թըպպլէյէ, թա'լիմէյէ, քիթապլէյէ, մէտէնէյէ, իտարէ ի քիլիսէվլէյէ, սախիլլէյէ վէ խարիճլէյէ, միւնասէպաթ ը պէչէրէյէ, միւնէյէ վէ սիյասէյէ — հէվի պուննլար վէ պուննլարա մէրպուէթ պուլունան մէվատտա վէ ահվալ ուսթատլար վասըթասըլա 'արիզ ու 'ամիգ թէհարրիյաթ վէ պահսիյաթա հէտէֆ օլտըլար ։ Ճաթիսլէրէ՝ էսամէ, էլգագ, 'իւնվան վէ

մերաթիպլրիյլէ պէյան էյէմէք, Ա-եոոբէբէլն դարի՞ունընա խուսուսի էհէմմիյէթի հա՞իզ օլմայաճաղընտան, անլէրին դիքրինտէն սարֆը նապար իլէ, չու 'աթիտէքիլեր Թիւրքիա իլէ 'ալագատար պուլունտըղարընտան սալթ անլէրին իչ'արըյլա իքթիֆա էյլէմիչիմ։ — Պատ. Հէմին, Բօսէրթ Դօլէճի բէ՞իսի Տր. Ուօչպըրն, Տր. Հ. Ս. Տուայթ, Իւսկիւտարտա Ամերիգան Գըզլար գօլէճի բէ՞իսէսի Միս Փէթրիք, Պատ. Էտուըրտ Րիկզ, Տր. Կրէյտ Ֆիմպել վէ Միս Շէթըդ։

Փէնճէշէհիր կիւնիւ (Ամար. 26) պաշըճա գաթընլարըն կիւնիւ իսի։ Եէվմի մէգքիւրտէ իտարէ գաթընլարըն էլինտէ օլուպ, էճնէպի տիյարլարտա անլէրին տէվա՞իր ի թա՞լիմիյէ, թէնվիրիյէ, թէպէիրիյէ, թէտավիյէ վէ խայրիյէտէ իճրա գըլտըղարը ա՞մալը խայր իչթի՞մալտան գատըն միսիոներլեր թարաֆընտան պէլիղ պիր սուբէթտէ պահս օլընտը։ Ագչամ մէճլիսի խաթիպլէրինտէն էն չօգ տիպգաթ ճէլպ էտէն ֆէրա՝ Հինտիս-թանտա Լըգնաու գատընլար գօլէճինտէ ինկիլիզ քիթապէթի փրոֆէսօրը Միս Լիլավա-րաթի Սինզ օլուպ, պէլաղէթ վէ Ինկիլիզճէ լիսանըընն սաֆվէթի ճինէթիյլէ 3,500ատէն 'իպարէթ միսօթէմի'ունըն ֆէվգէլ'ատէ ալ-գըշ վէ սիթայիչլէրինէ մաղնար օլտու։ Հինտիյէ ի միւմաիլէյհա ֆէթհանէթիյլէ օ տէրէճէ տիպգաթ ճէլպ էյլէտի քի, ագաէմքի Ճիւմ'ա էրթէսի ագչամը բէ՞իս ի ճիւմհուրա վէրիլէն ալգըշլարըն պիր միսլի վէ հաթթա գիյաատի միւմաիլէյհայա վէրիլտի։ Միս Սինզի միս'թէագգիպ խաթիպլէ, ֆէթհանէթ, տիրայէթ վէ ա՞մալը խայրիյէսի ճինէթլէրիյլէ Հինտիսթան գատընլարը արասընտա հէքթա տուրան Փունճապ Բամապայըն քէրիմէսի Միս Բամապայ իտի։ Միւմաիլէյհա Հինտիսթանըն ա՞ետն ֆըրգասընըն էն 'ալի մէրթէպէսինէ 'ա՞իտ պիր ֆամիլիատան օլմասը վէ թա՞լիմ ու թէրպիյէսի ճինէթիյլէ, էնտամճա նէգաքէթ վէ զէրաֆէթ, քէլամճա իսէ հէլալէթ վէ լէթաֆիէթին սայքի թէճէսսիմիւ իտի։

Իչպու սինօթօստա նուրթղարա 'իլավէթէն, միսիոներլերին իչլէտիքլերի ֆարգը մէմլէքէթլերտէն կէլմէ պիր չօգ նիւմունէլէր տէ իչղար էտիլմէքտէ իտի։ Ալտպա վէ չինալ ի Ամերիգա եէրլիլերի, Ճ. Ամերիգա, Ճաւիօն վէ Ֆօրմօզա, Պատր ը Մուհիթ ի Քէպիր ատալարը, Գօրէա, Մէմալիք ի Զին, Սիամ, Լաօս վէ Մալայան ատալար քիւմէսի, Հինտիսթան վէ Սէյլան, մէմալիք ի Շահանէ ի 'Օսմանիյէ վէ Ամէմիսթան, Սիւրիա, Մըսըր վէ 'Արապիսթան, Աֆրիգա վէ Մատակասգար։ Նիւմունէլէր իչղարընտան պաշդա միւնէճճիմ ֆէնէրիյլէ թաստիրլեր տէ կէօսթէրիլիչ, չու աթիտէքի մէմլէքէթլեր հադգընտա մէրաղլըլարա հէր կիւն մա'լիւմաթ ը մուհիմմէ վէ միւֆիտ իթթասընա սայ' օլընմագտա իտի։ — Հինտիսթան, մէմալիք ի Զին, Ալասգա, Սէյլան, Ճաւիօն, Գօնկօ, Պիրմա, Պրազիլ, Սանտուիչ ատալարը, Փէրու վէ 'Արապիսթան։

Իչպու կէնտէ պիր խաթիմէ հալինտէ պիւթիւն տիւնեատա պուլունան 537 փրօթէսթան միսիոներ չիրքէթլերի հադգընտա չու պիր գայ խուսուսաթը զիքր էմմէք իսթէրիմ։ Մի՛թէմէտ մէնպա՛լարտան թէֆթիչ էտիպ անլատըղընա վէ իսթիաղլարտա իչթիտիյմէ կէօրէ, իչպու 537 չիրքէթլեր տիւնեանընն չար ճինէթինտէ, պէլի, ինսան ալաղը պատմըշ ասյքի հէր մահալտէ 15,464 միսիոներ վէ 77,333 եէրլի մու'ավին իսթիսատամ էմմէքտէ օլուպ, հէր սէնէ թագրիպէն 4 միլիոն (պունըն հարըմ միլիոնը գատընլարտան կէլմէք իւզրէ) լիրա ի 'Օսմանլի սարֆ էմմէքտէ վէ էֆէնտիմիզին պէօյուք հէմ սօն վասիյէթինէ թէվֆիգէն, Ինճիլի 421 լիսանտա հէր գապլէ վէ միլլէթէ վա՛ղ էմմէքտէ տիրլեր։ Իչպու 'ադիմ սարֆիյաթըն վէ մէֆքրէթ սայըտա խըրիսթիյան միւճահիտլերին էմէքլերինէն սէմէրէսի չու օլմուչ տըր քի, եէրլիլերտէն (գըսմ ը ա՛զմի ասլէն վուսթվէրէսթ օլմագ իւզրէ) 4,414,236 ֆէրա տին ի Մէսիհիյի զապտուլ էտիլ, պունլարտան 1,317,654իւ տօղրուտան քիլիսէնին իւհագլըղընա տախիլ օլմուչ տըրլար։ Անլէրին թէչքիլ էմմիչ իտիքլերի կիրակի մէքթէպլերինտէ իսէ, 771,928 նուֆուս (պիւքիւր, իւնաս, սիւպհան վէ ճիվանան) թա՛լիմ օլընմագտա տըրլար։

Իչպու չիրքէթլեր սալթ Ինճիլ վա՛ղ էմմէքլէ իքթիֆա էմմէյիպ, տարիւֆիւնուն վէ գօլէճլեր, մէքթէպիյէ ի ի՛տաատիյէ, 'ալիյէ, Թըպտիյէ, սընա՛իյէ, լէյլիյէ, նիհարիյէ 'իլմի իւահիյէ թէ՞սիսինէ տէ թէչէպպիւս էմմիչ հէմտէ մուվաֆֆագ օլմուչ տըրլար, քի պունլարըն եէօքիւնիւ 20,734 թէ՞սիսաթ ը թէտրիսիյէ վէ թա՛լիմիյէ օլուպ, անլէրտէ ղիւքիւր վէ իւնաս 1,046,309 թալէպէ պուլունմագտա տըր։ Իչպու չիրքէթլերին մաթպա՛ալարընա վէ թապա՛ ու նէչր էյլէտիքլէրի մուհարրէրաթ ը տինիյէ վէ միւֆիտիյէ կէլինտիքտէ, անլէրին 148 մաթպա՛այա մալիք օլըգլարը վէ պունլար սէնէտէ քիթապ վէ բիսալէ հալինտէ 10,561,777 նուսխէ (364 904,399 սահիֆէ) թապա՛ ու նէչր էմտիքլէրի անլաչըլըյօր։ (Սալթ Պէյրուէթ փրօթէսթան մաթպա՛ասը՝ թէ՞սիսի պիտայէթինտէն պէրու 600 միլիոն սահիֆէ թապա՛ ու նէչր էմմիչ տիր։) Հաֆթալըգ վէ այլըգ ճէբիտէլէրէ կէլինտիքտէ, պու չիրքէթլեր 366 ճէբիտէ (ումուր ը տինիյէ, 'իլմիյէ, պէյթիյէ վէ սիյասիյէտէն պահիս — մէսէլա, Ա-եոոբէբէր) նէչր էմմէքտէ տիրլեր։ Պունլար 358 խասթախանէ, հէմ 753 էճղախանէ իտարէ էմմէքտէ օլուպ, խասթախանէլերտէ սէնէտէ 93,705 խասթալար հաթըրմագտա, 2,579,651 ֆէրտլէր թէտավի իչիւն խասթախանէյէ պիրտէն զիյատէ միւրաճա՛աթ էտինլեր հիսապա ալընտըգտա, սէնէտէ միւհթաճիյնէ մէճճանէն 1,647,440 վիղիթա վէրմէքտէ օլտըգլարը սէնէվի բուիօրթօլարընտան անլաչընմագտա տըր։ Իչպու 537 միսիոներ չիրքէթլերի խասթախանէլերէ 'իլավէթէն տիւնեանընն ֆարգը ճինէթլերինտէ ա՛մախանէ, էյթամխանէ, աթֆալխանէ, միսքինխանէ վէ ախրասխանէլերը տէ թէ՞սիս էյլէմիչ օլուպ, պունլարտա (սայըլարը 333) 18,705 պիվայէկեան վէ պիչարէկեան գայրըլըպ թա՛լիմ օլունմագտա տըրլար։

Պունլարա 'իլավէթէն Ա-եոոբէբէլն դարիյունընա մէմալիք ի չահանէ ի 'Օսմանլիյէտէ Ամերիգան Պօրտ վէ սա՞իր միսիոն չիրքէթլինէն իճրասընա մուվաֆֆագ օլմուչ իտիքլերի բուհանի իչինիտէ իճմալէն պէյան էտիլմի։ Ամերիգան Պօրտըն մէմալիք ի չահանէտէ էվրօփա, զարպի մերքէզի վէ չարգի նահան 4 միսիոն էօլքէլերի պուլունուպ, պու էօլքէլերտէ 20 պէօյուք սթասիոն վէ 310 քիւչիւք սթասիոնլարը վար տըր։ 50սի էրքէք վէ 103իւ գատըն օլմագ իւզրէ 153 Ամերիգալը միսիոներլերի վէ 910 եէրլի մու'ավինլերի վար տըր։ Անլէրին տօղրուտան նա տօլայրտան իտարէսի թահթընտա 133 փրօթէսթան քիլիսէլերի վէ 13,529 քիլիսէ ա՛զալարը պուլունմագտա տըր։ Պին գատար թալէպէսի պուլունան 6 գօլէճ, 1,500 չակիրտի պուլունան 56 մէքեաթիպ ի 'ալիյէ վէ հէր սէրէճէտէն 425 մէքեաթիպ ի խըթիտա՞իյէ վէ 'ատիյէյէ մալիք օլուպ, պու սօնրաքլիլերտէ 23,000 թալէպէ թա՛լիմ էյլէմէքտէ տիրլեր։

Թիւրքիանըն Սիւրիա զըթ'ասը Ամերիգան երիցական միսիոներ չիրքէթի թահթ ը իտարէսինտէ օլուպ, անլէրին 102 պէօյուք վէ քիւչիւք սթասիոնը, 38 Ամերիգալը միսիոներլերի, 42 եէրլի վա՛իզլերի, 124 մու-'ավինլերի, 29 քիլիսէլերի, 2386 քիլիսէ ա՛զալարը, 92 մէքթէպլերի, 3743 չակիրալէրի, 4393 կիրակի մէքթէպլի թալէպէսի, պիր մաթպա՛ա վէ 3 էճզախանէլերի վար տըր։ Մէզքիւր մաթպա՛ա սալթ չու կէչէն պիր սէնէ զարֆընտա 28,085,564 սահիֆէ քիթապ վէ բիսալէ նէչր էմմիչ, էճզախանէլէրինտէ իսէ 13,985 ֆէրա թէտավի օլընմըչ տըր։ Լօնտրանըն քիլիսէ միսիոն չիրքէթի տէ Սիւրիատա չալըշմագտա օլուպ, անլէրին 17 սթասիոնլարը, 32 միսիոներլերի, 118 եէրլի մու'ավինլերի, 670 քիլիսէ ա՛զալարը, 46 մէքթէպլերի վէ 2,506 չակիրալէրի օլուպ, խասթախանէլերինտէ 56,000ի միւթէճավիզ ֆէրտլեր թէտավի էյլէմիչլեր տիր։ Սիւրիանըն սա՞իր ճինէթլերինտէ ախէր պիր գայ միսիոներ չիրքէթլերի չալըշմագտա իսէլէր տէ, անլէրին էմէքլերինէն սէմէրէսի հալա փէք ճիւզ'ի օլտըղընտան, անլէրին այրընճա զիքրինէ հաճէթ կէօրմէդիղ։

Շու կէչէն 70 սէնէլեր զարֆընտա մէմալիք ի մահրուսէնին փրօթէսթան ճէմա'աթլարընտա նէ՞ ա՛զիմ պիր թէպտիլաթ զուհուրա կէլմիչ տիր։ 70 սէնէ էվվէլ Ամերիգալը միսիոներլեր Մալթատան Պէյրուէթա ինթիգալ էթտիքլերինտէ օլ վագթտա մէմամալիք ի չահանէտէ պուլընան պիւթիւն փրօթէսթան կիւրուհը — ահճագ պէչ ֆէրանլերի իսթիգլալէ չըգտըլար։ Պու կիւն 15 քիմսէլեր 15 պին գաթլանմըչ օլուպ, օլ պիր ավուճ տօլուսուս պէչլեր մէմլէքէթ տօլուսը 75 պինէ պալիղ օլմուչ տըր։ Տիւնեանընն հէր ճինէթինէ վէ 'ալէլխուսուս մէմալիք ի չահանէյէ 'ա՞իտ իչպու բուհանի իսթաթիսթիգլեր Նիւ Եօրգընն պէօյուք Միսիոն սինօթօսընտա զիքր օլունտը, վէ մէլէքիւթ Ուլհանըն թէվէսսու՛ի վէ ճէլալտան ճէլալա ինթիգալը խապէրլէ՝ հէր իչինէնին գալպինի մէսուրուր գըլտը։ Իչթէ իչպու մէսէրրէթթ հէմ ճէսարէթթպախչ խապէրլերէ մէպնի իտի քի, պա'զըլար Նիւ Եօրգընն պու մէֆքրէթ միսիոն սինօթօսընըն Քրիստոսընն 'ուրուճընտան պէրու 'ադտ օլունմըչ սինօթօսլարընն էն պէօյիւյիւ իտիյի, հաթթա Նիկկիտ վէ Քադկեդոն սինօթօսլարընտան տահա մուհիմմ օլտըղը իտտի'ասընտա պուլունտըլար։

Բապտ խատէմէսինի գուվվէթլէնտիրիպ, անլէրէ մատաէթէն վէ մա'նէն մու'ավինէթ էտինլերէ պէրէքէթ ի իլահիյէսինի իհսան էյլէսին։ Ամին։

ՊԻԹԹԷՏՐԻՃ ՔԷՇՖ ՕԼՈՒՆԱՆ
ՀԱԳԻԳԱԹԼԱՐ
2

Իչթէ չու կիսի հիսսիյաթա մալիք զէվաթա էֆէնտիմիզ հէվի հադիդաթը քէնտիսի թա՛լիմ էտէմէտի, զիրա հազմա զայրի մուգթէտիր խալկը. զիրա անլէրէ «Ա.զ սօնրա ԵրուսաղէմԻն խարապը միւնասէպէթիյլէ քէհանէթ խիթամ պուլաճագ, վէ անընլէ պէրապէր թանզիմաթ ը Մուսեվիյէ լազվ օլընաճագ. թա՛իֆէլեր թանզիմաթ ը Մուսեվիյէյի իճրա էմմէքսիզին քէնտիլեր իլէ պիրլիքտէ

Մէսիհի գալուլ վէ անա 'իպատէթ էհէմէքլէր» տէյիւ թա'լիմ էթմէ իտի, տէյէ պիւիւրիզ քի մուԹլագա եա սիւրչէմէքլէր, եա հօգամա վէք զիյատէ միւղԹարիպ օլաճալար իտի։ Նասըլ քի էվվէլճէ «Թէնիմ հագիգաթէն Թա'ամ վէ դանըմ հագիգաթէն չուրուլ տըր» տէյիւ Թա'լիմ էթմէսինատէ, չակիրտլէրինատէն նիչէլէրի «Պու սէօզ ազըր տըր»։ Մուսեվի Թանըլիմ չիյ էթ նէմէք վէ գան իչմէքլիյի նէհի էտէր։ «Պու չէրի'աԹա գարչը օլան սէօզլեր սէօյլէյօր» տէյիւ սէօյլէնիպ անը Թէրք էթմիւլեր։ ԻչԹէ պու սէպէպտէն իտի քի էֆէնտիմիզ ըէսուլլարընա «Շէհմաի Թէհամմիւլ էտմէզսինիզ» տէյէրէք սէօյլէմէյիպ, սէմավի մու'ալլիմին վիւրուտընա Թէ"խիր էյլէտի։

Կէչէլիմ օլ վագԹա, մէչդ էտէլիմ ըէսուլլարըն ըէվիչինի, Անլեր 'աչդ վէ զայրէթ իւլէ վէ հէր չէյի կէօզե ալարագ վա'զ էթմիւլեր։ Բիմէ', անճագ եէհուտիլէրէ. Թէ'ատտի զուհուր էթտի։ ՊիւԹիւն քիլիսէ տարմա տաղըն օլտու։ «Տաղըլան քիմսէյէր քէլմը նէհուտիլէրտէն մա'տա հիչ պիր քիմսէյէ սէօյլէմէյէրէք, Ֆինիքէյէ, Գըպրըսա վէ Անթաքիայա գատար կէչտիլեր» (Ա'մալ. 11. 12)։ Թա"իֆէլէր իչիւն տիւչիւնէն հօգ. պու ճիհէթտէ իւլք գաիու Սամարիալըլարա աչըլտը. լաքին կէօԹիւրէն ըէսուլլեր տէյիլ չէմմաս Փիլիպպոս իտի, վէ անըն մուվաֆֆագ օլտուղընը կէօրիւպ վէ իհԹիմալէն էֆէնտիմիզին էվվէլճէ Սամարիատա վա'զ էթտիյինտէն ճէսարէթլէնէրէք օրայա Պետրոս իւլէ Յովհաննէսի կէօնտէրիպ անլերի խրիսԹիյան Թանըտըլար։

Կէչէլիմ Կոռնելիոս վագ'ասընա։ Էկեր ըէսուլ Պետրոս սէմավի վահյի կէօրմէզսէ իտի, չու Բօմալը զապԹինի էվինէ կիտէրէք, անըն իւլէ իհԹիլաթ, վա'զ վէ վաֆֆիգ էթմէյէ անը քի՞մ գանտըրա պիլիր իտի։ Պուննու օտայա կիհԹիյինատէ էթտիյի վա'զընտա զիքր Է՞թմէտի մի։ «Պիր ԵհուտիլԹ ատէմէ սա՞իր միւէթատէն պիրի իւէ իհԹիլաթ էթմէք ճա՞իզ օլմատըզընը պիլիր սինիզ, ամմա Ալլահ պանա պիր ատէմէ հարամ եա նաճիաք տէմէյէճէյինի պէյան էթմիչ տիր.» օրատան Երուսաղէմէ 'ավտէթինատէ իսէ ԵհուտիլԹ իսրիսԹիյանլար «Սէն մախԹունն օլմայան ատէմլեր կանընա կիտիպ անլեր իւէ պէրապեր Թա'ամ էթտին,» տէյիւ Է'թիրազ էթտիւլեր. վէ Պետրոս սէմավի վահյի Թալտիմ էթմէսի իւէ կիւճ հալ եազայը գուրԹարը։ Վէ պու Թէ"սիրատէն գուրԹուլմատընը՝ սօնրալարը Անթաքիայա կէլտիյինատէ եվվէլ Թա"իֆէ խրիսԹիյանլար իւէ Թա'ամ էտէր իքէն, Երուսաղէմտէն Յակոբ Թարաֆընտան կէլէն մախԹունն պիրատէրլեր խաթրը իչիւն սագընմասընտան ապդէ կէօրիւնիւը. վէ օլ միւչքիլաթա Բարնաբաս տահի ԹուԹուլտու. (Ղալ. 2. 11—14)։ Պու կիւճլիւք 'պու հալտէ զալտը Թա Թա-"իֆէլէրին ըէսուլը հազրէթի Պօղոս Անթաքիատա իւք միսիօներ հալինատէ Թա"իֆէլէր արասընտա վա'զ էթմէյէ Թա'ևին էտիլէրէք պաչլայընճայա տէք, վէ զըյատ էտէրիմ քի ըէսուլլարտան հիչ պիրի անըն գատար Թէքմիլ վէ պէրրագ անլայըզ՝ միւճաատէյէ իչիւն հազըր տէյիլ իտի. վէ իչԹէ Թա"իֆէլէրին ըէսուլը չէրէֆի իւէ միւչէրրէֆ օլան պու զաթ՝ Անթաքիատա իւք տէ Ֆ'ա օլարագ խրիսԹանտան օլանլար իւէ ԹուԹուլուզ՝ Երուսաղէմտէ ին'իդատ էտէն օլ մէչհուր ըէսուլի մէճլիսատէ Թա"իֆէլէրտէն օլան խրիսԹիյանլարընն փուԹ գուրպանլարընտան վէ գանտան վէ պօղուլմուշ նէհանէտէն վէ զինատան իճԹինապ էթմէք չարԹըյա Մուսեվի Թանըլմաֆտան ազատ իտիքլէրինի գալուլ վէ Թաատիդ էթտիրտի։

Պու նէ կիպի պէօյիւք պիր ինգըլապ իտի. լաքին պիւԹիւն եէհուտի խրիսԹիյան քիլիսէսինին պունու գալուլ էթտիյինի պուլմայօրըզ, վէ եինէ (Ա'մալ. 21. 20–25) տէ չէօյլէ օգույօրըզ, «էՆ պիրատէր, իմանա կէլմիչ օլան նէ' գատար պին եէհուտիլեր մէվճուտ օլտըզընը կէօրիւյօրսըն. ճիւմլէսի տէ չէրի'աԹըն զայրէթինի չէքէրլեր. լաքին սէնին հագզընտա Թա"իֆէլէրին արասընտա օլան ճիւմլէ եէհուտիլէրէ էվլատընըզը խաթն էյլէմէյինիզ վէ այինլեր իւզէրէ հարաքէթ էյլէմէյինիզ՝ տէյէրէք, Մովսէսատն իրԹիտատա էթմէլէրինի սէնին Թա'լիմ էթտիյինի իչիմիչլեր. . . : Պու էճլատն սանա տէյէճէյիմիզի իճրա էյլէ. եա նըմըզտա նէզրի օլան տէօրԹ ատէմ վար, պու ատէմլերի ալըպ՝ անլեր իւէ պէրապեր քէնտինի ԹաԹհիր էտէրէք, պայլարընը Թըրաչ էթմէյէրի իչիւն մասրաֆլարընը կէօր. ճիւմլէսի տահի սէնին հագզընտա իչիՆտիքլերի չէյլէրին ասը օլմայըպ, քէնտին տահի չէրի'աԹը հըԹղ էտէրէք հարէքէթ էթտիյինի անլայաճագլար տըր։ Պու զայտ կէօսԹէրիյօր քի, օլ Երուսաղէմտէ օլան եէհուտի խրիսԹիյան քիլիսէսինատէ նիչէլէր հէմ Ֆրիատոսա իման էթտիլեր հէմտէ չէրի'աԹը Թէմամը իւէ իճրա էթտիլեր. վէ բէսուլլարըն պիւէ պունտան քէամիլէն գուրԹուլմուչ իտիքլերի կէօրիւնմէյօր. զիրա պու Թէքլիֆի էտէն Յակոբ բէսուլ իտի։

Թա"իֆէլէր միւճաատէյէսի Թէօքէն օլուր օլմազ, խիՆտան մէս"էյէսի իւէրի կէլտի. օլ պէօյիւք մէճլիսատէ Թա"իֆէլէրին աղատ էտիլմէյէրի զապուլ օլունտու իսէ տէ, եէհուտի խրիսԹիյան քիլիսէսի հալա էվվատընը խաթն հէմտէ վաֆֆիգ էթտիրմէքտէ իտիլէր (Ա'մալ. 21. 20–25.) հաԹթա խիՆտան պիր չէյ տէյիլ տիր տէյիւ չէտիտէն պահա էտէն Պօղոս ըէսուլ, պիր կէօնէ Թէօքէզէ սէպէպ օլմասըն իչիւն ՏիմոԹէոսը խաթն էյլէտի, հէմտէ վաֆֆիգ էթտի։ Պու միւճաատէյինին էն զուվվէթլի Թարաֆտարը հազրէթի Պօղոս իտի։ Ըէսուլ պու պապատէ Բօմալըլար վէ ԴալաԹիալըլար բիսալէսինատէ պահա էթմիչ տիր։ Պու մէս'էյէ փէք չէտիտ միւճաատէյէ տօղուրտու, վէ քիլիսէնին Թագսիմինէ սէպէպ օլտու։ Տէմէք տիր քի էկեր եէհուտի խրիսԹիյան քիլիսէ երուսաղէմին խարապը վէ նէհանի քիլիսէտէն կուտուլարագ տէյիլ իսէ քէնտիլիյինատէն խիՆտանը Թէրք էթմէտի։

Ռէհանէթէն խիՆտահա էրիպ Ֆրիատոսըն պաչ քահին օլտուղը վէ քէհանէթի Մուսեվիյէ իւէ պէրապեր Թանզիմաթ եա բուսումաԹըն տահի խիՆտահա էրտիյինի փէք զուվվէթլի սուրէթատէ Իպրանիլէր բիսալէսի միւ"էլլիֆի պահա էթմիչ տիր։ Պու իսէ օլ վագԹ քիլիսէտէ վազը' օլմուշ օլան փէք չէտիտ միւճաատէլաթա ճէվազ հալինատէ Թահրիր օլունմուշ օլմալը տըր։

Շու ճիւմլէտէն աչիքհար տըր քի, Մուսեվի Թանզիմաթըն խիՆտահա էրտիյինի իւք ԽրիսԹիյան քիլիսէ անլայապիլմէք իչիւն էվէյի պիր միւտատէթ կէչտի, եա'նի Երուսաղէմ Թ. Մ. 70տէ խարապ, հէյքէլ վիրան օլունուպ, պուրպան վէ քէհանէթի խիՆտահա էրինճէ, աչըգտահ անլատըլար. իմտի էվվէլճէ զիքր օլունտուղը կիպի, օլ վագԹըն Բէսուլի քիլիսէսի ահվալընտան խիՆտիխրատճ օլունուր իքէն, պու խուսուսաթ խաԹրտտա օլմալը տըր քի օլ վագԹ միւճաատէլէ վէ Թէչքիլաթ զէմանը իտի. վէ ԽրիսԹիյանլըզ վէ Մուսեվի Թանզիմ քիլիսէ իչինատէ պիրիքտէ հըԹղ օլունտը. իքինճիսի մադուլ իւքի իսէ իքինճիյի եուԹմադտա իտի։ Պունըն իքմալը իսէ, զէմանա մուհավիլէ պիր մէս"էլէ իտի։ Պու սէպէպտէն էֆէնտիմիզ պու խուսուսատա փէչին պիր չէյ սէօյլէմէտի, վէ պրագտը քի զէման անը հալ էթտին։

Պուրատտա սիւ"ալ օլունուր քի՝ Բուհ իւլ Գուտս օլ զէման պու կիպի կիւճլիւքլերի բէսուլլարա հալ էթմիչ իքէն եէհուտիճի կիւնինէն պիրինճիյէ Թանվիլի միւբատը իւլահիտէն իտի իսէ նի՞չինն սէրահէթէն պէյան էթմէտի։ Պունտա չու ճէվապը վէրիրիզ քի, սէրահէթէն տէյիլ իսէ, պա'զը իչարէթլեր իւէ հըԹղ օլունմասընտա իճազէթ վէրիլմիյինի կէօսԹէրտիլեր. վէ 'ումումի հըԹղը իսէ, զէմանըն հալընտա Թէրք օլունտու։ Թէքրար է'Թիրազ օլունուր քի իչհամտա սէրահէթէն Թա'լիմ օլունմամըշ պիր մէպտէյի գապուլ էտէմէյիզ. ՇաԹաԹըն կիրակիյէ Թէհավվիւլիւ սէահէթէն Թա'լիմ էտիլմիչ։ Իմտի անըն հըԹղը պաԹըլ տըր։ Զէմանըն հալընտա Թէրք օլունան խուսուս սալէ պու օլտա իտի, է'Թիրազ եէրինատէ օլուր իտի. ֆագաԹ վար էօյլէ խուսուսաթ քի՝ մուգատտէս ըէսուլլար օլ 'ասրըն Թէհամմիւլ էտմէյէճէյի սէպէպտէն ծնլարը մէն' էթմէք պապընտա պիր սէօզ պիլէ սէօյլէմէյիպ, վագԹըն հալ էթմէսինէ Թէրք էթտիւլեր, վէ Բիլիսէ ի Մէսիհիյէ պու կիւն ծնլարը իչհամտա սէրահէթէն մէն' օլունմըշ տէյիւ տէյիւ, իւլա իչհամըն բուհունա մուհաալիֆ օլտուղը իչիւն բէտտա վէ կիւնահ տէյիւ հիւքմ էտէր. ֆագաթ պու հիւքմիւ վէրէպիլմէք իչիւն, լազըմ օլան նուրա նա"իլ օլմագ իչիւն 'ասլլար միւրուր էյլէմէսի լազըմ կէլմիչ տիր։ Շու խուսուսաթը միւԹալա'ա էտէլիմ։

ՄՐ. ՄԻՒԱՐՏՂՆ ՎԷՖԱԹ

Ինկիլիզ միւպէչչիր Մր. Միլարտ՝ կէչէն սէնէ Տէրիսա'ատէթտ վէ Իզմիրտէ սայ' ու զայրէթլերի իւլ վէ պիր սէնէ տահա էվվէլ տահիլի վիլայաթ ը չահանէյտէ իճրա էթտիյի ուզուն տէվր ու սէյահաթը զարֆընտա չօգլարընըն մուհապպէթ վէ հիւսնի Թէվէճճիհէրինի զապանմըշ իտի։ Ալարզըմըզ մէքԹուպարտա միւմահիլէյինատէն տէֆ'աթլէ պահա օլունմըշ վէ մուհարիրլի մէքԹուպլար անըն վա'զ ու նասիհաթլարը իւէ նա"իլ օլտուղը բուհանիճէ մու'ավէնէթ վէ նի'մէԹէ չէհատէթ էյլէմիչլէր տիր։ Պու կիպիլէրին ճիւմլէսի՝ միւմահիլէյինին Լօնտրա ճիվանըընտաքի խանէսինտէ Մայիս 18տէ վէֆաթ էթմիչ խոյլինի իչիտէրէք, միւԹէ"էսիֆ օլաճալար տըր։ Միւմահիլէյն սօն տէֆ'ա օլարագ Լօնտրատտա ԳէԹսեմանի Պաղչէսի միսիօներլերինին իչհնատէ չալըչմըշ տըր։ Միւմահիլէյն քէնտի վէլօսիիէԹինէ բաքիպէն խանէսինէ 'ավտէթ էտէր իքէն, կէօքսիտէտէ ափանսըդ վէ չէտիտ պիր սանճըյա ԹուԹուլմըշ վէ խանէսինէ էէԹիչմէսինտէն անաճագ պիր պու չուգ սա'աթ սօնրա վէֆաթ էթմիչ տիր։ Հիչ պիր քիմսէ Մր. Միլարտ կիպի, տահմէրի կիւնահքեարանէ 'էօմրլերինտէն Քրիստոսա խըտմէթ էթմէյէ չէվիրմէք եախօտ անլերէ տահա մուգատտէս վէ մէԹին պիր խրիսԹիյան 'էօմրիւ կէչիրմէք խուսուսընտա եարտըմ էթմէք ուսուրէթլէ եիւղլերէհ քիմսէյէրին մուհապպէթ վէ Թէվէճճիհէրինի զապանան ատէմէն զիյատէ չայանը ղըպԹ տէյիլ տիր։ Միւմահիլէյհ, հէնուզ փէք տինճ իտիյէ տէ, տահա 'ալի խըտմէթէ իմԹիզալը իչիւն, Բապպէն Թա'եին էթտիյի վագԹ կէլմիչ իտի։ Պա'զը քիմսէյէր Մ. Միլարտըն պուրայա կէլմէսինին վէ անըն քէնտիլէրէ էթմիչ օլտուղը էյլիքճէն տօլայը մինեէթտարլըզըարընը անա պէյան էթմէքզիյի իւմիտ էտիյօրլար իտի։ Իւմիտ էտէրիզ քի պու ֆուրսաթ անլէրէ տահա էյի 'ալէմտէ վէրիլճէնէք տիր։ Հիչ չիւպհէսիզ քի անը Թանըյանլարընն ճիւմլէսի՝ միւԹէվէֆֆանընն պրագտըզը զէվճէսի իւէ պէչ եավրուճըզընա համի վէ մու'ավին օլմասընը Ալլահտան իսԹիրհամ էթմէք իւղրէ, պէրիւքտէ տու'ա էտէճէքլեր տիր։

ՇՈՒ՞ՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

1900 Մայիս 20/2

ՏԱԽԼԻՅԷ

Ձափօնլա խանէտան ը իմիէրաթօրիսի ա՞զասընատան Փրէնս Գօթօհլթօ՝ ըէֆազաթլաըընատ Փրէնս Իվազօրա վէ ատ՞իր 6 զէվաթատան միւրէքքէպ էրքեան ը մա՛իսէթի պուլունտըղը հալտէ, Ձիւմ՛ա էրթէսի կիւնիւ չէհրիմիզէ ևէթիւմիշ, վէ Զարչէնպիհ կիւնիւնէ զատար պուրատտա զալմըշ տըր։ Պուրատտա գալտըղը միւատէթճէ, Ահմէտ Ռիզի վաչա իլէ Գայմագամ Րիզա պէյ՝ միւշարիլէյհ փրէնսէ միհմանտարլըգ վազիֆէսինի իֆա էթմիշլէր տիր։ Փրէնս հապրէթլերի չէհրիմիզին չայան ը թէմաչա մահալլերինի զիյարէթ էթմիշ վէ Ինկիլթերրա սէֆիրի միւշարիլէյհէ իքրամէն պիր զիյաֆէթ քէշիտ էթմիշլէր տիր։ Սալը կիւնիւ փրէնս՝ էրքեան ը մա՛իսէթի իլէ պէրապեր բէտամէն հուզուր ը չահանէյէ գապուլ օլունմըշ, վէ ազ միւատէթ ատնրա, զաթ ը չահանէ՝ Մէրասիմատա՞իրէսինատ միւշարիլէյհէ լ՛ատէ ի զիյարէթ պուլյուրմըշլար տըր։ Ադշամլայըն մապէյն ի հիւմայունատա փրէնս իլէ մա՛իսէթինէ պիր զիյաֆէթ ի սէննիյէ քէշլիտէ օլունմըշ տըր։ Զարչէնպիհ կիւնիւ փրէնս իլէ մա՛իսէթի 'արզ ը վէտատ էթմէք իւզրէ, մապէյն ի հիւմայունատա 'ազիմէթ էթտիքտէ, զաթ ը չահանէ՝ Փրէնս Գօթօհլթօյա մուրատտա՝ 'Օսմանի վէ Փրէնս Իվազուրայա պիրինճի րիւթպէտէն պիր գրթ՛ա Մէֆիսիյէ նիչանը զիչանը իհտատ վէ իհսան էյլէմիշ տիր։ — Փազար էրթէսի սաաթը օլան պիր իրատէ ի սէննիյէյէ կէօրէ, պահրիյէ նազըրը՝ ձէնօվանըն Անաստոս ֆապրիգասընըն սահիպլէրի իլէ տօնանմա ի հիւմայունա ևէնատուպ սէֆինէլէրտէն 8ինին թա՛միր վէ թէճահոտի պապընտա 'ադատ էտիլէն մուգավէլէնատէյի իմզալամաղա մէ՞զուն օլմուշ տըր։ Իչպու 8 սէֆինէտէն ֆէրհ է Պէ-ըհ սէֆինէսի էն էվվէլ կէօնտէրիլէճէք տիր։ —Փազար էրթէսի կիւնիւ՝ սբհհիյէ մէճլիսինին Իզմիր սբհհիյէ մէ՞մուրը Տր. Մէցցիտէն ալընան պիր թէլէգրաֆնամէյէ նազարէն, թապիսլ ի միւմայիզյհ սա՞իր թապիսլէր իլէ պէրապեր վէպատան Թուրթուլմըշ իսկի մաղնուն պուլունան 23 հաչընտա պիր Եէհուտսկի զիյարէթ էթմիշ տիր։ Մէրգում Ձիւմ՛ա կիւնիւ էյհլէշմիշ վէ Փազար էրթէսի կիւնիւնէ զատար տախի էյհլէշմէյէ տէվամ էթմիշ իսէ տէ, մէ՞մուրինի ի մահալլիյէ Մուսէվի Եուսուտա Ավայմու հագդընտա իթթիհատ էթտիքլէրի 'այնի իհթիյաթ թէապիրլէրինին մէրգում հագդընտա տախի իթթիհատըղը միւնասիպ սայմըշլար տըր։ Պու խասթա տախի պիրինճի խասթա միսլլիւ անճաղ Մուսէվիլէրին ատքին օլտըղը պիր մահալլէտէ վէ իլք խասթանըն խանէսինատէն 400 մէթրօ զատար ուզատտա քաո՞ին պիր խանատա պուլունմադատա իսի։ Սբհհիյէ մէճլիսի պու խատէրի ալմասը իւզերինէ, Իզմիրատէն կէլէճէքլերին զարանթինա միւատէթլերինի 24 սա՛աթտան 5 կիւնէ չզարմըշ վէ Գլազօվին թէհաֆֆիւզխանէսինատ տախի սէֆինէլերին միւշթէմիլտը թէպլիր վէ թաթհիր էտիլէճէք, վէ Գա՛ա ի Սուլթանիյէ վէ Տէրիսա՛ատէթտէ իճրա էտիլմէքտէ օլան մու՛այէնաթ ը թըպպիյէյէ տէվամ օլունաճաղ տըր։ Եունան հիւքիւմէթի Իզմիր միւվարիտաթընա զարշը 10 կիւնլիւք պիր զարանթինա թէ՞սիս էթմիշ տիր։ Շիմտիյէ զատար վէպատան ձիտատէտ 47, ևամպուլա՛տա իսէ 28 քիչի էօլմիւշ տիր։ Իսքէնտէրիյէտէ Մայիս 20ճէն պէրու հիչ վէպա վուգու՛աթը օլմամըշ իսէ տէ, Փօրթսա՛իտէ կէչէն հաֆթա 10 միւսապ վէ 2 վէֆաթ օլմուշ, վէ պունըն իլէ իսպիտա ի զուհուրընտան պէրու օրատա վէպայա թուրթուլանլարըն սայըսը 37յէ, էօլէնչէրինքի 11է պալիզ օլմուշ տըր։ —Լէվանթ Հէրալտըն Խարթում մուխապիրի՝ օրատա զրզըլ հիւմմախասթալըղը զուհուր էթմիշ, վէ մայիսին իլք նըսֆը զարֆընտա մէզքիւր 'իլլէթտէն էօլէնչէրին միգատարընըն 100իւ կէչմիշ իտիյինի պէյտն էթմիշ տիր։

Մաճար միւսթէչրիպի մէչհուր Փրօֆ. Վամպէրի Սալը կիւնիւ Տէրիսա՛ատէթէ ևէթիչմիշ տիր։ Սէրվէրին նէչր էթտիյի պիր չայ՛այա կէօրէ, միւմաիլէյհին իչպու զիյարէթինատէն մագսատի զաթը չահանէնին պուրատտա պիր տարիւֆիհնուտն թէ՞սիսի խուսուսընտաքի գարարընա թագտիրաթընը պէտյան էթի ՚ի՛էք տիր։ Էլտինէ ի չարդիյէ մու՛ալլիմլիյինի միւմաիլէյհին թա՛ինին օլունաճաղը զանն էտիրմէքտէ պուլունմըշ տըր։ —Րուսիա խարիճիյէ նազըրը Գօնթ Մուրավիէֆին քէրիմէսի Փրէնսէս Տ՚ալիցյա Սալը կիւնիւ Պէյրութտան լիմանըմըզա ևէթիչմիշ վէ էրթէսի կիւն Րուսիայա միւթէվէճճիհնէն հօլճուլըղընա տէվամ էթմիշ տիր։ —Ս.Յնօրօզ տաղընտա Սբ. Անդրէաս նամ Րուս մանաստըրը ևէնի քիլիսէսի պու այըն նիհայէթինտէ խրիստոս պուլաճադ տըր։ Պու քիլիսէ Ս.Յնօրօզ տաղընտա էն պէօյիւք քիլիսէ օլուպ, անըն թէմէլ թաշը պունտան ևիրմի սէնէ եվվել Զարըն ամճաը կրանտիւգ Ալէքսիս Թարաֆընտան դօնուրմըշ տըր։ —Եավերի էքրէմ ի հազրէթ ի չէհրիյարի միւշիր Թահիր փաշա ձիւմ՛ա էրթէսի կիւնիւ վէճաթ էթմիշ վէ փազար կիւնիւ Իսկիւտար-տա տէճն էտիլմիշ տիր։ —Ձէրրահ ը չէհիր վէ Ալմանիա իմիէրաթօրընըն Թապիպի խուսուսինին պիրատէրի Հէր Պէրկման՝ պիր Ալման մէքթէպլի թէ՞սիս էթմէք իւզրէ, Տիյարպէքիրէ կիւմիշ տիր։ —Շէհրիմիզ Թիւրք զաղէթալարընտան պիրինին իսթիհսապընա նազարէն Ինկիլթերրա դրալիչասընըն ևէվմի մախսուսը վէլաէթլերի միւնասիպէթիլլէ Թարաֆը չահանէնին միւշարիլէյհյա քէշիտ պուլյուրըլմն Թէչկրաֆնամէ ի հիւմայունատա, Մէյֆքինկ մու՛հասէրէսինին րէֆ՚լինատէն տօլայը տա այրըճա պէյտն ը թէպրիք պուլյուրըլմըշ տըր։ Գրալիչա հազրէթլերի պաթէչկրաֆնամէ ՚արզ ը Թէչէքքիւր պապընտա թա՛լիմաթ վէրմիշ տիր։ —Թիւրք զաղէթալարընըն թահմինինէ կէօրէ, Շամ-Մէքքէ չմենտրֆերինին ինչա՞աթ մէսարիֆի 10 միլիոն լիրայա պալիզ օլաճաղ տըր։ Պու խաթթ սէնէվի 100,000 հաճի նազլ էտիլ, իւճրէթ ի նազլիյէ մագամընտա պիր պուչղ միլիոն լիրա ախզ էտէճէք տիր։ Պու իսէ սարֆ օլունաճաղ 10 միլիոն լիրայա հիւզուտ 10 ֆա՞իզ տէմէք տիր։ Սէրվէրին պէյանընճա, Շամտան Մէքինէյէ դատար օլան մէսաֆէ 324 քիլարպան սա՛աթը վէ Մէքինէտէն Մէքքէյէ տախի 106 սա՛աթ տըր։ 6 լօգօմօթիֆ ինչա վէ Թէպլիմի մէվզը՛ի միւնագասայա գօնմուշ վէ պիր գաչ Էվրօփա ֆապրիգալարը իչպու միւնագասայա տախիլ օլմուշլար տըր։ — Շէրքէթի ի Խայրիյէնին 42 նօմէրօլը վափօրը կէչէն հաֆթա պիր Րուս վափօրընըն ազընթընըն ճէրէյանընատան սիւրիւքլէնէրէք իւզերինէ տիւշիւպ դարինէսինատ աչատըղը պէօյիւք պիր բահնէ սէպէպլիյէ զարդ ու նապուտա օլմուշ տըր։ Շէրքէթի մահքէմէյէ միւրաճա՛աթլէ Թաղմինաթ Թալեպ էթմիշ տիր։ Անը սուլրն ևիւզլինէ չէզարմագ իչին պիր ճէհա էահլէճէք տիր։ Ալման բըմօրքէօր դումհանհասը պուրչի չու-չարթլէ տէր՛իւհատ էահյօր չէօլէքի վափօրը չէզարմագա պիր կէօնէ ՚իւճրէթի Թալեպ էթմէյէճէք, պիլ՛աքս չէզարըր իսէ վափօրըն նըսֆ ֆի՞յաթը տէրճէճսինատ պիր ՚իւճրէթի Թալեպ էահճէք տիր։ — Իօտէմիշ քէօփրիւսիւ չէօքերէք իւզերինատէն կէչմէքտէ պուլունան 20 գատար քիմսէլեր սուլա տէօքիւլմիշլեր տիր։ Պիր գաչ քիչի ևարալանմըշ վէ Խարալամաօ նամընտա պիր քիմսէ տախի պաչը պիր էնքսերէ չարփըլմըշ օլմաղէ, ազ սօնրա վէֆաթ էթմիշ տիր։ Սէլանիք վիլայէթինատ տանա աղըր պիր զագա վուգու՛ պուլմուշ տըր։ Կէօկիւլիւտէքի փանայիրէ կիթմէքտէ օլան 30 քիչիյի վարատ նէհրինին պիր Թարաֆընտան օլ պիր Թարաֆընա կէչէրմէքտէ օլան պիր սանտալ՝ տէվրիվիլ իչինատքիլերտէն 22 քիչի մաղրուգէն Թէչէֆ օլմուշլար տըր։ — Սէլանի՛ զաղէթասընըն պէչանընճա, չէհր ի մէզքիւրտէ պուլունան իսկիք ֆապրիգալարը էլլէրինատէքի մալի սաֆամազլար իսէ, իչլերինի Թա՛Թիլ էտճէճքլէր տիր։ Պատրա վիլայէթինատէն Հինտիսթանա կէօնտէրիլմէքտէ օլան աֆղարըն հէր պիրի իչին այրնմագտա օլան 5 լիրա բէտմի՝ ախ Թիճարէթինի պիլ ֆի՛իլ քէսատա օղրաթմըշ տըր, զիրա պիր ադըն զըյմէթի 10ատան 15 լիրայա գատար տըր։ Պունտա պինա՞էն բէտմի մէզքիւր 5 լիրատան 2½ լիրայա Թէնզիլ էտիլմիշ տիր։ —Ենէնի պիր Թիճարէթ մու՛ահէտսինին ՚ադարնտա տա՛իր միւզաքէրաթ իչին Րուսանիա վէ Սբրպիսթան հիւքիւմէթլերինէ վէրիլմիշ օլան միւհէլէթ սայքի միւնգազլի օլմուշ վէ մու՛ահէտէ հէնուզ ՚ադա էահլմէմիշ տիր։ Իչպու իքի մէմլէքէթլերին հիւքիւմէթլերի էչնա վէ էմճը՛ա ի ՚Օսմանիյէտէն զայէթ ֆահիշ բէտմլեր ալմազա պաչլամըշլար տըր։ Պունտա պինա՞էն հիւքիւմէթ ի սէննիյէ իչպու իքի հիւքիւմէթէ միւզաքէրաթը Թէսբի՛ էթմէյէրինի վէ էթմէճիքլերի հալտէ, մէմալիք ի չահանէյէ իտիսալ օլունան Րուսանիա վէ Սբրպիսթան էմճը՛ասընատան ֆահիշ բէտմլեր ալարագ մուգապէլէ ի պիլմիսլ էտէճէյինի պիլտիրմիշ տիր։

Լիրա 100 ղրչ. հիսապըյլէ, պու հաֆթա պուղտայըն (Անաստոլու զըրմա) օգդասը 34, 35 փարատան, ունըն չուվալը Օտէսա նէվ՚ինատէն 92, 98, Իպրաիլ 73, 74, Մարսիլիա 60, 71 ղուրուչատան, Թիֆֆիյլին (ենգաբէ) օգդասը 20, 23½ ղրչ.տան, Հիւնիւն օգդասը (զըրմա Անաստոլու) 4¼, 4½ ղրչ.տան, կազ հաղընըն սանտըղը 29 ղրչ.տան, Շէքքերին Թրիէսթէ Նէվ՚ինին գանթարը 83, 84 վէ Րուս մալինինքի 76ղրչ.տան սաթըլըմըշ տըր։

Էրմէնի փաթրիգի կէչէն Փէնճշէնպիհ կիւնիւնէ մապէյն ի հիւմայունա ՚ազիմէթ էթմիշ վէ էրթէսի կիւն ի՛նիգատ էտէն մուհիմէլիճ մէճլիսէ պիր Թաղըմ մէսա՞իլ ի ճարիյէյէ տա՛իր էվամիր ի ՚ալիյէյի Թէպլիղ էթմիշ տիր։ Ձիւմ՛ա էրթէսի կիւնիւնէ փաթրիգհանէ մէ՞մուրլարընա խիթապէն Թէչվիգամիզ սէօզլեր սէօյլէմիշ վէ անլերէ ուսմուր ը մէ՞մուրէլերինի հիւանի իֆա էթմէլերինատէն տօլայը պէյտն ը մահդուդիյէթ էթմիշ տիր։

ԽՍՐԱՅԻՆ

Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։ Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։ Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։ Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։

Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։ Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։ Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։

Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։ Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։ Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։

Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։ Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։ Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։

ՍՈՒՄԱԽԵՆ

Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։ Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։ Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։

Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։ Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։ Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։

ԱՄԼԻՊԱՆԻ

Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։ Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։ Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։

Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։ Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։ Ձեռնարկ գործնական հանրագիտության մը համար։ Կը նշանակէ հետեւեալ բառերը եւ անոնց ստուգաբանութիւնը։

ՍՈՒՄԱԽԵՆ